

AZ ALSÓZEMPLÉNI
REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

1913. ÉVI ÁPRILIS HÓ 21-IK NAPJÁN SÁROSPATAKON TARTOTT KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

ÖSSZEÁLLITOTTA

HÉZSER EMIL
EGYHÁZMEGYEI FŐJEGYZŐ.

XXXVII-IK FÜZET.

SÁROSPATAK.

NYOMTATTÁK DANI ÉS FISCHER A REF. FŐISKOLA BETŰIVEL.

1913.

AZ ALSÓZEMPLENI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE 1913. ÉV
ÁPRILIS HÓ 21-IK NAPJÁN SÁROSPATAKON TARTOTT
KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

Jelen voltak:

Bálint Dezső
esperes

Meczner Béla
egyházmegyei gondnok

elnöklete alatt:

Gecsey Péter
Ölbey János
Zitás Bertalan
Máthé Gyula
Horváth János
papi tanácsbírák.

Kóczán Miklós
Miklós Béla
Nagy Barna
Dr. Kovács Gábor
Sebeő Gyula
Gortvay Aladár
Lábos Béla
világi tanácsbírák.

Hézszer Emil
Keresztury József
Janka Károly
papi jegyzők.

Dr. Mitrovics Gyula
Dr. Vitányi Miklós
világi jegyzők.

Bartha József a tan. bizottság elnöke, Maklár Papp Miklós levéltáros, Dr. Szánthó Elek, Dr. Lengyel László ügyészek, Gagy Károly, Matusz Mihály, Szili József és Bajusz Imre tanító képviselők.

Abaházy József, ifj. Bálint Dezső, Csontos Gábor, Czecz András, Czike Ferenc, Danyi József, Erdélyi József, Farkas Lajos, Fürjész Tamás, Gecse Lajos, Hazai Béla, Horkai Barna, Hegedüs László, Horváth Győző, Karászi Benő, Kertész István,

Köröskényi István, Kenyeressy Árpád, Körössy György, Kun Zoltán, Miskolczi Endre, Móricz István, Nagy Károly, Pál Bertalan, Pálóczy József, Novák Lajos, Sallai Sándor, Szánthó István, Székely Imre, Szöllösy József, Tóth Ferenc, Tóth Kálmán rendes lelkészek; Csorba Dezső, Halny Miklós, Solymosi József, Vitkai Bertalan, Czinyéri Barna segédlelkészek.

Dr. Rácz Lajos sárospataki, Sohajda János lácai, Mádi István nagyrozvágyi képviselők és számos érdeklődő.

Közgyűlési ügyek.

1. Bálint Dezső esperes az örök bölcsesség forrásának megvilágosító kegyelmét, az anyaszentegyház és egymás iránti benső és élő szeretetnek szívünkbe való bekapcsolását, a lélek mélyéről fakadó imádságban kérvén gyűlésünk folyamára,

Meczner Béla gondnok a megjelent tagokat szívélyesen üdvözölvén, a gyűlést megnyitottnak jelentette ki.

2. Mielőtt a közgyűlés megalakult volna, papi főjegyző felolvasta a gyűlés alkotó tagok névsorát.

a megjelentek igazoltattak s az esperes megállapítja, hogy a gyűlés szabályszerűen megalakult.

3. Az egyházak megbizott képviselői, amennyiben szabályszerűen kiállított felhatalmazással igazolták megbízatásukat,

mint egyházmegyei képviselők igazoltattak.

4. Esperes jelenti, hogy Berzeviczy Endre, Czike Ferenc, Igaz József, Órás Kálmán, Kiss Miklós, Lábos Béla, Tóth Károly, Kazai Sándor előzetesen bejelentették gyűlésből való elmaradásukat.

Igazoltattak.

5. A közgyűlés megalakulásakor megállapított, hogy mostani közgyűlésünkben a megjelenésre kötelezett tagok közül a következők hiányzanak: Zombory Gedő, Bacskai Károly, Kajdy Menyhért, Kun Miklós, Kovács János, Pecsénye András, Sarkadi Antal, Szilágyi Géza, Verebélyi József.

Elmaradásuk igazolására hivatnak fel.

6. Olvastatott a következő esperesi jelentés:

Nagytisztelű Egyházmegyei Közgyűlés!

Midőn egyházmegyénk múlt évi külső és belső életéről, hivatalos tisztelemmel kifolyólag, — számot adok: egy bibliai képet kívánok megjeleníteni. Izráel népe fényes győzelmet aratott az őket folytonosan zaklató féliszteusok felett. Sámuel próféta hálával borult le az őket megsegítő Jehova előtt s azon a helyen, meddig a megfutamodott ellenséget kergették, egy nagy követ állíttatott fel, mely őket Istenre emlékeztette, a köre eme szavakat vésette: *Idáig segített az Úr!* Egy ilyen határkőnél állunk meg mi is ez órában, amelyről lelki szemünkkel olvashatjuk le mi is ama letörülhetlen szavakat: *Idáig segített minket is az Úr!* Boruljunk le hálával ama jóságos Isten előtt, ki megsegített idáig, ki meg fog segíteni ezután is, meg fog mindörökké, ha hagyjuk magunkat vezetetni általa, míg ő lesz nekünk világító napunk, fénylő toronyunk földi vándorlásunkban. Ime megsegített a lefolyt esztendőben is. Megsegítette az ő küzdő, harcoló egyházát, mely küzdelemre az ő szent fia által hívott el bennünket. Nem öldöklő fegyverekkel vívjuk ezt a harcot, hanem Istennek lelkével, az ő igéjének hatalmával, a szentléleknek bennünk munkálkodó ereje által, mely anyaszentegyházzá alakított minket, fenntart hosszú századokon át. Tartson is fenn a világ végezetéig!

Egyházmegyénk lefolyt esztendejére megnyugvással tekinthetünk vissza. Ha talán fontosabb események nem örökítik is történetünk lapjain, de azért lehetetlen észre nem vennünk azon lépéseket, melyek egyházunkat előbb és előbb viszik nap-napután magasztos célja felé. Nem erről tanuskodik-e az a pezsgő élet, mely a nemescélú intézmények létesítésében nyilvánul meg. Közművelődési, vallásterjesztő, erkölcsnemesítő, segélyező egyesületek alakulnak egyházainkban, melyek evangéliumi alapon, nagy mesterrünk lelkével eltelve kívánják betölteni nemes hivatásukat s ez-

által jótékonyan folynak be hiveink anyagi jólétének előmozdításában is.

Jólesőleg tehetek bizonyosságot gyülekezetünk tagjainak egyházukhoz való ragaszkodásáról, szeretetéről, melyről hangosan beszél az áldozatkészség, jókedvű adakozás, mely a lefolyt évben is nyilvánvalóvá lett, templomok, iskolák átalakítása s újraépítésében. Fogadják elismerésünket a buzgó egyházak, élükön lelkes papjainkkal. Új templomot épített Nagyrosvány, Vámosújfalu, bővítették a tiszaladányi. Mindhárom Istent dicsőítő ünnepélyességgel adtuk át az ősz folyamán a közhasználatnak.

Az adakozásokról részletesen jelentésem folyamán emlékszem meg.

Örömmel jelzem, miszerint lelkészeink s a gyülekezet közt majdnem kivétel nélkül megvan a kívánatos, egyetértő, békességes élet s egyező akarattal munkálják egyházaik javát, előmenetelét.

A lefolyt év örvendetes eseményei közzé kell sorolnom, miszerint a magas kormány immár törvényhozásilag kíván segíteni a papság anyagi helyzetén. S addig is, míg az erre vonatkozó törvényt megalkotná, méltányosabb alapra fektetné, 400 és 800 koronás korpótléket tett folyóvá lelkészeink számára. Fogadjuk ezt is megnyugvással a jobb jövő reményében.

Kegyelettel emlékszem meg két paptársunk, Bogárdy Dániel újcsanálói (1912. szept. 21.) s Beszterczey Béla alsóbereckii (1912. dec. 10.) lelkészek haláláról. Az első özvegyet, ez utóbbi még, ifjú nőt, népes családot hagyott mély gyászban. Mindkettő hű szolgálója volt az Úrnak, gondozója a reábizott nyájnak, igaz munkása az Ur szőlőjének. Legyen emléküik áldott s megörökítve jegyzőkönyvünkben. Családjukat áldja és vigasztalja meg a Gondviselés.

A megüresedett lelkészi állások betöltéséről orsz. törvényeink értelmében gondoskodtam. Újcsanálósra Körösy György makkoshotykai rendes, Makkoshotykára Solymosy József ondi segédlelkész választattak meg. Mindkét választás a mai nappal jogerős, a lelkészek állásaikba beerősíthetők. Alsóbereckiben is megtörtént a választás, de a felebbezési határidő még nem járt le.

Egyházlátogatási jegyzőkönyveink szerint a hitélet majdnem mindenik gyülekezetben kielégítő, több helyen örvendetes. Ennek bizonyága egyházi épületeink gondozása, jókarban való tartása, az istentiszteletek buzgó látogatása, az úrvacsorázás.

Növendékeinket a konfirmációhoz a lelkészek készítik el s tartják azt meg ünnepélyesen a templomi gyülekezet előtt, majd-

nem kivétel nélkül, egyházkerületi statutumunk értelmében az iskolai évet követő vasárnapon. Emléklapot, bizonyítványt kapnak a növendékek, de bibliát vagy más vallásos könyvet kevés helyen. Kivánatosnak tartanám, hogy a konfirmálandó iskolás növendékeket az iskolai év utolsó felében, bármely osztálybeliek legyenek is, a tanító csoportosítaná s a konf. kátét betanítaná, hogy a lelkész a konfirmációi oktatást ne csak az emléztetéssel töltsse el. Így üdvösebb, sikeresebb s áldásosabb volna munkája, mit a növendékekkel végez.

Az ifjak vasárnapi oktatása teljesen kihalóban van. Ez nagyon is természetes. Nem egészséges dolog a lelkeket túltelíteni, ha mindjárt mennyei eledellel is. Legyen elég a vasárnapból a két istentisztelet. Hagyjunk időt a kedvtelésnek is. A vasárnapi oktatást pótoljuk az ifjúsági egyesületek felkarolásával, mely bármikor is működhetik alkalmas, megfelelő időben.

A házassulók, különösen a falvakban kihirdettetik magukat templomunkban, de nem így a városokban, hol mindinkább jön divatba a hirdetés alóli felmentés.

A gyermekek vallására nézve megegyezést kötött 56 házaspár, kárunkra 25, javunkra 31.

A munkaszünetről szóló egyházi és polgári törvényeket csak betartják egyházunk hivei, de a mezők csendjét felváltja a korcsmák hangossága, ami még károsabb, sőt fertőző lelkiéletünkre. Ez ellen keres orvoslát az alsóborsodiak beadványa. Tegyük ezt magunkévá mi is s kövessünk el mindent, hogy községekben legalább az istentiszteletre hívó harangszóval zárassanak be ünnep s vasárnapra a korcsmák ajtói.

Ágcsernőn még mindig vannak baptisták. Tett-e s minő lépéseket a lelkész ennek megszüntetésére?

Tiszalúc panaszt emel, hogy hiveinket a csendőrök kényszerítik a Szentistvánnap megünneplésére. Kérdezzük a lelkészt, tett-e ez irányban jelentést a járás főszolgabírójához?

A vadházasság nagyon elharapódzott, Kisgéretben s ugyanott megünneplik az Urnapját. Szintén a lelkészhez intézzük a fenti kérdést.

Temető kivilágítás elég általános lett, különösen, hol vegyesházasságokkal találkozunk, ezt megakadályozni nincs módunkban. Ez azonban nem zárja ki, hogy ne predikáljunk az ilyesmi rossz szokások ellen s útját álljuk a továbbterjedésnek.

Legtöbb helyen nincs szükség, alkalom a szegények gyámolitá-

sára, néhány helyen intézményileg van gondoskodva az elhagyottak, munkaképtelenek istápolásáról. Így Mádon, Tarcalon, Tályán, Prügyön, Királyhelmecezen, Megyaszón, Lúcon, Sajókesznyétenben, Liszkán, Tolcsván, Erdőbényén, Tokajban s különösen Sárospatakon, mely utóbbi helyen teljes ellátásban részesülnek a tehetetlen öregségre jutott szegény asszonyok.

A temetéseket majdnem kivétel nélkül a lelkészek végzik s kikisérik halottjaikat örök nyugvóhelyükre.

Az egyházi éneklés szépítésében előljár egyházmegyénk orgona beszerzése s énekkarok szervezésével. Kevés már azon egyházak száma, hol orgona ne volna, vagy meg ne kezdték volna a szükséges alap előállítását. Legközelebb Ujcsanános tett jelentést, hogy folyamatosan van új orgona beállítása új templomába.

Az áldozatkészség sok helyen meglepően nyilvánult meg a lefolyt esztendőben, miről hátrább számolok be. Örömmel jelezhetem, hogy egyházmegyénk itt is vezet.

Presbitériumunk mindenütt szabályszerűen van szervezve s hiven teljesíti kötelességét. Alig van egyház, melyben a lelkész s egyháztanács közt meg volna zavarva az áldásos egyetértés. Az egyház ingóságai papir s egyéb értéktárgyai a lelkészlakon elhelyezett szekrényben őriztetnek. Lelkeszi könyvtár s tartozéka mindenütt meg van. Anyakönyvek rendben. Leltár, postakönyv, iktató mindenütt s ellenjegyeztetett az egyházlátogatóság által. A számadásokról a számvizsgáló bizottság tesz jelentést.

Templomaink majd mindenütt jó karban vannak. Iskoláink megújodva. Paplak pár helyen vár lényeges javítás vagy újra építésre. Földbirtoka majd minden egyháznak van kisebb-nagyobb mennyiségben. Legtöbb helyen bérlelileg hasznosítják. Az ingatlan mindenütt az egyház nevében állanak. Az egyházadó elég rendszeresen befolyik, csak Tokaj jelent be nagyobb hátralékot. Tőkepenze majd minden egyháznak van, — de van ám adóssága is, — melybe leginkább a kényszerített luxus iskolaépítkezés sodorta gyülekezeteinket. A pénztár állásáról minden egyházban tudomást szerzett az egyházlátogatóság. Seholy kifogás. Az egyházlátogatási jegyzőkönyvek kellekor csekély kivétellel minden tartozások ki vannak fizetve. De nem így a konventi jegyzőkönyvben. Szinte szégyenletes, mily rengeteg hátralékkal szerepel mindenütt Alsózemplén. Ennek oka az, hogy a megszabott időben, november elsejére nem teszünk eleget fizetési kötelezettségünknek. A számoló bizottságok még az év folyamán bevégzik munkálataikat s

hasztalan fizetünk december vagy a követő év első napjaiban, a tavaszi konvent jegyzőkönyvében hátralékosokként szerepelünk. Kérem e baj orvoslására a nt. egyházmegye bölcs intézkedését.

Perben áll Berecki a Meczner András örökösökkel. Láca Pásztor egyháztaggal a papi földek elszántása miatt. A lukaiak pere az úrbéresekkal közel áll a befejezéshez. Tallyáról annyi a jelentés, hogy perben volt s 730 korona perköltséget fizetett. Sárospatak valószínűleg az államkincstárral fog perelni, tanítói nyugdíj hátralék miatt.

Jólesik beszámolnom az építkezések s azok értékével, mit egyes gyülekezeteink a múlt évben teljesítettek. Tokaj paplakra s iskolaépületre költött 12734 kor., Bodrogkeresztúr parochiára 700 kor., Erdőbénye tanítóilakra 7000, Vámosujfalu templom toronyra 25000 kor., Kenézlő egyházi épületekre 559 kor., Viss iskolára 216 kor., B. Halász egyh. épületekre 722 kor., Sárospatak javításokra 900 kor., H.-németi 400 kor., Gesztely 500 kor., Ujcsanános 362 kor., Sóstófalva iskolalakra 71 kor., Sajóhidvég iskolára 300 kor., T.-Szada egyh. épületre 414 kor., Sajókesznyéten javításokra 900 kor., Taktaharkány 1474 kor., Lelesz templomra 8000 kor., Berecki templomjavításra 3200 kor., Nagykövesd templomra 600 kor., Kiskövesd iskolára 4000 kor., Királyhelmeck isk. épületre, kerítésre 2300 kor., Kistárkány isk. s paplakra 1000 kor., Kisgéres toronytetőre 2500 kor., Tallya paplakra 883 kor., Tarcál egyházi épületekre 445 kor., Mezőzombor paplakra 100 kor., Mád templomra 20500 kor., Szerencs vegyesekre 1465 kor., Ónd káplánlakra 1800 kor., Csobaj iskolára 19000 kor., T. Ladány templom bővítés s iskolára 9897 kor., Láca templom és toronyra 640 kor., Pácín paplakra 5777 kor., Cigánd új iskolára 10099 kor., Örös templom belsejének rendezésére 1963 kor., Karád javításokra 165 kor., Luka melléképületre 4852 kor., Rozvány új temp. 40125 kor., Karos új iskolára 15600 koronát.

Az összes építkezés értéke *197355 korona.*

Még kedvesebb képet mutat fel az Isten dicsőségére tett adakozás. Miután azonban lelkészeink nem tettek mindannyian eleget, azon felhívásomnak, hogy az adakozásokat részletesen, egyénenként mutassák ki, ezen kérésemet ez alkalommal megújítom s majd a ker. jegyzőkönyvben tesszük közzé, most pedig csak a főösszegekről teszek jelentést, mely 40653 korona.

Érdekes a kimutatás, hogy egyházmegyénk az utolsó 5 év alatt mennyi áldozatot hozott az egyház céljaira: még pedig épít-

kezés címen 1908-ban 108546 kor., 1909-ben 122989 kor., 1910-ben 160605 kor., 1911-ben 171248 kor., 1912-ben 20764 korona.

Építkezésre az 5 év alatt 806792 korona

Adakozás címen 1908-ban 31143 kor., 1909-ben 12034 kor., 1910-ben 22892 kor., 1911-ben 30715 kor., 1912-ben 36259 kor.

Az 5 év alatt e címen 133043 korona.

A két tétel főösszege 993835 korona. Míg a szegény néposztály vallásos buzgóságnak ilyen jeleivel találkozunk, ne féltsük a mi protestáns egyházunkat, mert a minket lekicsinylő, milliókban dúskáló ellenfeleink ilyen felmutatni nem tudnak s nem is fognak soha.

Az iskolai ügyekkel nem célozom tüzetesebben foglalkozni. Ez a bevégzett iskolai év után a tanügyi bizottság feladata. Csak egy pár dologra kívánom felhívni lelkésztársaimnak, mint az iskolaszék elnökeinek figyelmét.

A népiskolai könyvtár szervezésére államilag vagyunk kötelezve. A beszerzendő könyvekre nézve meg van az intézkedés. A főtisztelendő püspök úr egyenként hívott fel bennünket, hogy az esperesi hivatal közvetítésével hozzuk tudomására, hogy az egyházak melyik s hány typust rendeltek meg a könyvtár részére. Kevés helyről vettem az értesítést. Felkérem tehát társaimat: legyenek szivesek a gyűlés után eleget tenni a felhívásnak, hogy én is megtehessem jelentésemet a főtisztelendő püspök úrnál.

Az állam kötelezően rendelte el, — hogy az ismétlő, mint a mindennapi iskola 6 osztályát végzett növendékek az általa közrebocsátott végbizonyítvánnyal láttassanak el, — s ennek kiadásáról minden egyház *törzskönyv*, vagyis nyilvántartási jegyzék vezetésék. Üdvös intézkedés; nincs azonban kizárva, hogy ennek valami rejtett célja is van. Például bizonyos polgári jogok gyakorolhatása. Kövessünk el mindent, hogy gyülekezetünk jövődöbeli tagjai, különösen a férfiak mindkét végbizonyítvány birtokában lehessenek.

Indítvány tétetett, hogy népiskoláinkban a vallásoktatás kizárólag a lelkészekre bizassék. Nem vonom kétségbe a nemes célatot, de egyelőre nem tehetem magamévá az indítványt. Itt-ott talán üdvös is volna, de káros-veszedelmes a legtöbb helyen. Nekünk felekezeti iskoláink fentartásához szintén makacsul kell ragaszkodnunk. Igyekeznünk kell arra, hogy a népiskolai oktatást minden izében vallásos szellem hassa át; lehetséges e ez, ha éppen a vallástanítást vesszük ki a jóra való tanító kezéből?

Nem érdektelenek az egyházmegyénkre vonatkozó statisztikai adatok sem.

Egyházmegyénk lélekszáma az 1912. év végével 54173. Sajnálatos dolog, hogy a népszámlálás eredményéhez két év múltán sem juthatunk, sőt ismeretlen okból eltűntek előtűnk. Született 990 f. 911 nő; összesen 1901, ezekből törvénytelen 110 f. 34 nő. Meghalt 644 fi. 594 nő, összesen 1238, szaporulat e címen 663. Hozzánk tért 8 fi, 3 nő; tőlünk kitért 12 fi, 15 nő; ebből baptista 7. Tárkányból. Házasság kötöttetett tiszta 398, vegyes 123. Hiterősítésben részesült 586 fi, 527 nő, összesen 1113. Gondnoki számadások szerint bevétel 536991 K 18 f., kiadás 476102 K 21, maradvány 60888 K 97 f. Tőkepenzkek összege az alapítványokkal 306340 K 41 f. Adósság 446181 K. a minus különbözet 139871 K A magtári állomány pénzürtékben 63188 korona.

Még egynehány tárgyalást igénylő jelentést kívánok a nt. Egyházmegye elé terjeszteni.

Több egyház segélyt kér bármely pénztárból. Kérvényeiket az őszi közgyűlésre adják be; akik pedig a közalpból óhajtanak segélyt kapni: a megfelelő ivékért az esperesi hivatalhoz forduljanak. Hirdetésre talán már most is ajánlhatnak pár egyházat, p. o. Alsóberecki, Szomotor, Mezözombort.

Nagygéres panasolja, hogy az első osztályú segélyezésnél másod helyre tették s így egy évvel később jut a megszavazott jutányos kölcsönhöz. Azt hiszem, hogy ezen segíteni nincs módunkban s nem is lehet más egyház sérelme nélkül.

Páczin pedig éppen azt kívánná, hogy a segélyezendők másodosztályából az elsőbe tétessék át. Ezen óhajításukat még csak indokolni sem lehetne, mert úgy tudjuk, hogy adósságuk a földvételből származott, amely földek képviselik értéküket.

Lácza már hatóságilag volt utasítva egy második iskola szervezésére, s két új iskola építésére. Azt hiszem, hogy a szigorú rendelet elől immár kitérni nem lehet s be kell látunk annak szükségességét. Egyházlátogatóság azt ajánlja, hogy a két iskolát építse fel a község, amiért mentve leszneka az 5%-kos adó alól, s a felépített iskolákat tartsa fenn az egyház. Kérdem: vannak-e Lácán más vallású birtokosok, vagy földesuraság?

Bacsán a paplak s templom ujitásra vár. Kérik, — vagy talán csak a lelkész — az egyházmegye beavatkozását.

Cigádon nagy a culturhaladás, a valláserkölcsei élet fejlesztésére jótékonyan folynak be a különféle egyesületek: énekkar,-

ifjusági egyesület,- olvasóköri, a melyek szervezése s jótékony fejlesztésében nagy érdeme van a lelkes tanítóknak. Örömmel vesszük tudomásul. Üdvözöljük a szervezőket, vezetőket. Hát csak járjon elől Czizgánd, mi nem szégyeljük követni jó példájukat

Örös hálás érzelmek közt jelenti be egyházmegyénknak: miszerint egyházközségének hű és hálás fia, Gecsey Péter tarcali lelkész úr, templomuknak belső rendezése alkalmából egy szószerket készíttetett 400 kor. értékben.

Hasonlóan a golopí egyház, melynek ifju korában lelkésze, tanítója volt, 300 kor.-t kapott tőle templomának renoválására.

Ugyanezen alkalommal tudomására kívánom hozni a nt. Egyházmegyének, miszerint fentnevezett jószívű adakozó az ismert célra adományozott 4000 korona nevűnkre szóló betéti könyvet határozatának oly módosított kijelentésével tette le mint esperesnek kezébe, hogy annak kamatai nem halála után, hanem 1913. ápr. 1-től álljanak az alsózempléni egyházmegye rendelkezése alatt. Fogadjuk hálás köszönettel, de hajoljunk is meg előtte tisztelettel, tegyünk ősz fejére elismerésünk koszorúját. ki takarékoskodással, talán nélkülözéssel is töltötte ifju éveit, hogy öregségében gyakorolhassa a legnemesebb erényt, a jótékonyt. Olyan az ő lelke, mint a ragyogó gyémánt, mely a közhit szerint nappal magába szívja a napnak sugarait, hogy az estalkonyban kilövelhesse. Adja Isten, tartson még az ő alkonya, s sokára köszöntson be hozzá az örök éjszaka!

Karád az 1912. évben két új iskolát épített 16 ezer korona kölcsönből. Követelik a harmadikat is. Kérik az egyházmegyét, lenne segítségökre, kapnának egy évi respiriumot.

Luka jelenti, hogy még a karosiak máig sem fizették ki a paróchiális építkezés reájuk eső hányadát az 1200 koronát. Talán hajlandók volnának eleget tenni a karosiak ezen kötelezettségnek is, — ha a lukaiak megigérnék, — hogy ha majd ők anyaegyházzá lesznek, a fenti összeget visszakapják. Én ebben látok méltányosságot.

Mint tudjuk, Karos a múlt évben épített új iskolát 15000 K költséggel. A törlesztéses kölcsönből még 12000 K áll fenn. Hogy adósságukat faraghassák, húsz hold földjüket házilag kezelik, ingyen fuvar s kézi munkával művelik s a szép, tiszta jövedelmet terhük apasztására fordítják. Dicséretet érdemelnek buzgóságukért s követendő példa lehetne a legtöbb egyház előtt.

Gesztyel panaszt emel tanítója, Kacsár István ellen, ki egy-

általán nem akarja érezni az egyházhoz való tartozandóságát. Engedelem nélkül hagyja el az iskolát, nem jó példával jár a gyülekezet előtt, urvacsorával nem él.

Tarcalon az érdemes lelkéssel szemben tiszteletlenül, kihívóan viselkedik Károlyi János tanító. Ismerem a sajnálatos s szinte bántó állapotot s méltóztassanak helybenhagyni, ha a legelső alkalommal megindítom ellene a fegyelmi eljárást.

Az ondi tanító s lelkész közötti áldatlan ügyet ismeri egyházmegyénk. Most ismét foglalkozni kellett volna vele a bíróságnak, — azonban a méltatlanul zaklatott, bántalmazott lelkészt meg kell mentenünk, kimélnünk az izgalomtól — be kell várnunk felgyógyulását.

Sajókesznyétenben a tanító, Csizy Gedeon panaszolja, hogy ő nincs kárpótolva azon 100 koronáért, melyet tőle 11-ik tanítóság szervezésekor elvontak. Az ügy minden esetre megvizsgálendő.

Taktakenéz még mindég egyiptomi setétségben. Leirhatlan az a szomorú állapot, már-már tönkreteszi az egyházat. Szomoru sorsra jutott gyülekezet! Mikor köszön be hozzád a megváltás napja. Hiszen már a vizáلكodás, egyenetlenség tüze is pusztítja házadat. Kérem elrendelni a vizsgálatot, még pedig a legszigorubb utasítással. Személyi tekintetek miatt nem szabad hagynunk elpusztulni egy gyülekezetet.

Berzék megtagad paplak s iskolaéíítést — kikerülhetlen a polgári hatóság beavatkozása.

Táallyán a tanító az állam által folyósított tandíjváltásához jogot formál. Presbitérium csak azon esetre hajlandó átengedni, ha (más oldalt) az államtól kárpótolva lesz. Ez irányban felír a mélt. konventhez. Minek határozatáig szükségtelennek tartja egyházlátogatóság az egyházmegye intézkedését. Ugy látszik különben, hogy ott személyi motívumok zavarják a dolgot.

Révleányváron a Kántor Gyula panaszos ügyének méltányos elintézésével a lelkészt, illetőleg az egyházat hívta fel az egyházlátogatóság.

Lelesz két évi számadással tartozik. Bevárjuk a számvevőszék jelentését. Az egyházi békés élet átka — a templomi székper itt is feldúlta az egyház nyugalját.

Ujcsanálosról panaszolja özv. lelkész, hogy férje temetési költségét máig sem térítette meg az egyház s talán nem is akarja. Kérem az intézkedést.

Karcsán Ardó János s hárora presbiter társa nyughatatlan-

kodik, hogy az egyház részére szükséges kölcsönért 2553 K erejéig ők vannak elkötelezve a Sárospataki takarékpénztárban. Így van ez másutt is, — de viszont az egyház — mint testület, biztosította őket közgyűlési határozattal.

Mielőtt jelentésemet bevégezném, kérem a m. t. közgyűlést: méltóztassanak megengedni, hogy egy pár indítványt tanácskozássunk tárgyává tegyek s rövidség okáért szóval tessesem meg indokolásomat.

1. Kérje fel egyházmegyénk a főt. Egyházkerületet, hogy a mi ismert névkönyvünket, — az orsz. Névtár mellőzésével — hozza ismét használatba.

2. Egyházaink létesítsenek „Építkezési alap“-ot.

3. Lelkészeink viseljének felelősséget a gondnokok gazdálkodásával szemben s hatalmaztassanak fel az időközi megszámlatásra. Gondnok (törv. szerint) csak teljes anyagi felelősség mellett választható.

4. *Hívjuk fel* az orsz. gazdaszövetséget, hogy legközelebbi gyűlésünkön előadást tartson.

5. Korlátozzuk a folyton zaklató templomkéregetők számát.

Mt. Egyházmegyei Közgyűlés! Ezekben kivántam beszámolni az 1912. évről. A festett kép, — azt hiszem — elég megnyugtató. Adja Isten, legyen jövőre még derüebb s gyönyörködtető. S hogy így legyen: tegyünk meg mindent mindnyájan, mit anyaszentegyházunk magasabb érdeke megkíván. Én igyekeztem gyenge erőmmel, tehetségemmel idáig is mindent megtenni, nemcsak kötelesség-érzetből hanem lelkiismerettel is. Ajánlom magamat szeretetük s bizalmukba!

Közgyűlésünk hálás köszönetét és elismerését fejezi ki a nagy gonddal összeállított, egyházi életünk minden jelentékenyebb ágazatát megvilágító esperesi jelentésért.

6/a. Kovács Mária megyaszói, Bartha Lajos vissi, Orosz József nagyrozvágyi, Bocsor József szomotori tanítók megválasztása szabályszerűen ejtetett meg s miután megválasztásuk ellen felebbezéssel nem éltek,

hivatalukba mindnyájan megerősítették s Kovács Mária a hivatalos esküt is letette.

7. Novák Lajos szadai, Körössy György újcsanálosi, Soly-mossi József makkoshotycai megválasztott lelkészek

hivatalukba beerősítették.

8. Esperes jelenti, hogy Dr. Kovács Gábor világi tanács-bíró, Dr. Mitrovics Gyula világi főjegyző hivatalukról történt lemondásukat az egyházmegyei közgyűlés bizalom- és szeretet-teljes kérésére visszavonták.

Közgyűlésünk örömmel veszi tudomásul, hogy egyházmegyénk kipróbált és értékesnek ismert munkatársai meghajlottak egyházmegyénk hívó szózata előtt, bizalommal és reménységgel tekint további lelkes munkásságuk elé.

9. A szavazatbontó bizottság jelenti, hogy mind a 62 anyaegyház beadta szavazatát a megüresedett világi tanács-bírói és világi aljegyzői hivatalra. Általános szavazattöbbséggel, 40 szavazattal Lábos Béla sátoraljaujhelyi királyi törvényszéki bíró tanácsbíróvá választott. A világi aljegyzői hivatalra Dr. Buza László sárospataki jogakadémiai tanár 20 és Bálint Bertalan közigazgatási szolgabíró 17 szavazatot kapott. A többi 25 szavazat sokfelé oszlott meg.

Közgyűlésünk a jelentést tudomásul véve, elrendeli a szavazatot Dr. Buza László és Bálint Bertalan közt. A szavazatok beadásának határidejéül május hó 10-ét állapítja meg és az egyházközségi gyűlésre kiküldött képviselőket megbizta a szavazatok felbontásával.

10. Gondnok jelenti, hogy Lábos Béla megválasztott tanácsbíró az egyházmegye megnyilatkozott kitüntető bizalmát köszönettel elfogadja, azonban betegsége miatt most nem jelenhetett meg gyűlésünkben.

Egyházmegyénk sajnálattal értesül új tanács-bírójának betegségről, reményli, sőt meleg szívvel óhajtja is, hogy legközelebbi gyűlésünkben

már fölépülve s jó egészségnek örvendve üdvözölhetjük tisztviselőink munkás csoportjában.

11. Egyházkerületi képviselőkül az elnökségen kívül kiküldettek :

Hézszer Emil, Zitás Bertalan, Horváth János papi, Kóczán Miklós, Miklós Béla, Dr. Kovács Gábor világi tanácsbírók. Póttagok egyházi részről: Máthé Gyula, világi részről: SebeőGyula tanácsbírók.

12. Esperes jelenti, hogy a közalapi és országos gyámintézeti bizottságban két hely üresedésben van.

Közgyűlésünk a közalapi és országos gyámintézeti bizottságba Maklár Papp Miklós egyházmegyei levéltárost és Szántho Elek egyházmegyei ügyészt választja meg.

13. A kesznyéteni egyház beadja megújított tanítói díjlevelét, jóváhagyás végett.

Miután a régi és új tanítói díjlevelek közt csakis az a különbség van, hogy a régi tanítói díjlevélben 4000 kor. ugy van feltüntetve, mintha azt egészben az egyház pénztára fizetné, holott az tényleg három különböző forrásból nyert ki-elégítetést, míg az új díjlevél ugyanezt a 400 K. a fedezeti alapok feltüntetése mellett elkülönítve jegyzi fel; miért is azokat egyházmegyénk jóváhagyásával ellátva, megerősítés végett az egyházkerületi gyűléshez terjesztjük fel.

14. Esperes jelenti, hogy az alsózempléni egyházmegye lelkészei az országos lelkészi nyugdíjilletéket egyáltalán nem valami példás pontossággal fizetik be, ugy annyira, hogy a hátralékos összeg a konventi jegyzőkönyv tanusága szerint évről-évről mindig jelentékenyebb.

Közgyűlésünk sajnálattal értesül erről a nem díszünkre szolgáló körülményről, s hogy ezen ál-

lapotnak vége vettessék, megbízza az esperest, hogy a papi nyugdíjárulék esedékessé lett összegét a lelkészek második félévi kongruájából, vagy korpótlékából tartsa vissza, szolgáltatassa be az illetékes pénztárba, az olyan lelkészekről pedig, a kik sem korpótlékot, sem kongruát nem kapnak, bírói uton hajtassa be felmerülő hátralékos összeget.

15. Esperes indítványozza, hogy bármily örvendetes tény is jelenben azon állami támogatás, melyben egyházaink lelkészei s tanítóink részesülnek; bármennyire megnyugtató is jelenben helyzetünk az által, hogy az államkormány kulturális és egyházi intézkedéseinket hathatós segélyezésével gyámolítja, mindazonáltal számolnunk kell a vallásellenes törekvések túlsúlyra emelkedésével, a mikor az egyház és állam szétválása elkerülhetetlenné lesz, s ennek folyamányaként egyházunknak állami segélyezése egészen megszűnik, mindezekre való tekintetből mondja ki egyházmegyénk, hogy minden egyház anyagi erejéhez mérven igyekezzék oly egyházfentartási alapot létesíteni, mely évtizedek hosszú során folytonosan tőkésítve az egyház jövőjét lenne hivatva biztosítani.

Közgyűlésünk e messze kiható nagy gondolatot örömmel üdvözli és teszi magáévá, felhívja azért az egyházakat, hogy törekedjenek „Egyházfenntartási alap“ létesítésével egyházuk jövőjét lehetőleg biztosítani.

16. Esperes indítványozza, hogy a számos zaklatásokkal járó valóságos üzletté fajult ugynevezett „templomkéregetőkkel“ szemben korlátozásokat kell felállítanunk, annyival is inkább, mivel hiveinknek ilyen kényszer-megadóztatása nem annyira a szent cél érdekében, mint inkább az élelmes könyöradomány gyűjtésre vállalkozók üzleti javára történik.

Közgyűlésünk örömmel fogadja az indítványt és határozatilag kimondja: hogy minden egyházköztség úgy intézkedjék, miszerint a könyöradomány gyűjtőknek addig egyetlen egyház-

ban sem adjanak ajándékot, míg a püspök, esperes s helybeli lelkész által ajánlva nincsenek

17. Esperes indítványozza: hogy miután a lelkészeknek nagy szükségük van arra, hogy a gazdasági ismeretekben kellő otthonossággal bírjanak és a modern gazdasági élet különböző intézményei és vívmányai megvilágítva álljanak előtte, kérjük fel az Országos Magyar Gazdaszövetséget, hogy őszi e.-megyei gyűlésünk alkalmára, küldjön Sárospatakra néhány gazdasági előadót, a kik a gyakorlati élet szakismereteit tárgyalják előttünk.

Közgyűlésünk az indítványhoz szívesen hozzájárul s felhívja az esperest, hogy az Országos Gazdaszövetség elnökségét keresse meg szakelőadók kiküldése végett, és gondoskodjék arról, hogy őszi e.-megyei gyűlésünk keretébe a gazdasági előadások befoglalhatók legyenek a nélkül, hogy gyűlésünk folyamára zavarólag hatnának.

18. 1912. évi őszi egyházmegyei gyűlésünk 18. jegyzőkönyvi pontban hozott határozatával újból felhívta a bodrogolaszii, bodroghalászi, bodrogmezői és szerencsi egyházakat, hogy az 1912. évi tavaszi egyházmegyei közgyűlés 72. pontjában felvett számvevőszéki jegyzőkönyvre hozott egyházmegyei határozatnak tegyenek eleget.

Minthogy nevezett egyházak az egyházmegye rendelkezésének ezuttal sem tettek eleget, felhívatnak, hogy fegyelmi eljárás terhe alatt jelentéseiket az esperesi hivatalhoz 14 nap alatt tegyék meg.

19. Mult évi őszi egyházmegyei közgyűlésünk 20. számú jegyzőkönyvi határozatával utasította a berzéki egyház gondnokát, hogy a lelkészlak újraépítéséhez kivert vályogot vagyoni felelősség terhe mellett fuva oztassa be, hogy azt az elpusztulástól ez által megmentse.

Közgyűlésünk a berzéki lelkész azon szóbeli jelentését, hogy a vályogot beszállították, megnyugvással veszi tudomásul.

20. Mult évi őszi egyházmegyei gyűlés 21. sz. jegyzőkönyvi pontban megbízta az egyházlátogatást, hogy a szomotori iskolaügyet tegyék tüzetes vizsgálat tárgyává és állapítsák meg, hogy fennállnak-e valósággal azok az elháríthatatlan kényszerítő okok, amelyek miatt az egyház iskolafenntartási jogáról le akar mondani és hogy ez a szándék az egész egyházközség akarata-e? E tárgyat illetőleg olvastatott az egyház újabb kérvénye, melyben számbeli adatokkal igazolva azt, hogy az egyház iskolája fenntartására teljesen képtelen, ismételten kéri, hogy az iskolát az államnak, vagy a községnek átadhassák.

Egyházmegyei közgyűlésünk nehéz szívvel bír, de tekintettel arra, hogy Szomotoron jóformán egyházfenntartókról is alig lehet szó, mert az egyházi adót fizető 30 egyháztág teherbírása számba sem jöhet, mert a legtöbb egyházi adót fizető egyháztág egyházi adója is mindössze 9 korona, a szomotori iskola államosításába, vagy községivé tételébe beleegyeznek, de ennek feltételül az állammal, vagy a polgári községgel kötendő szerződésben szigorú kikötéssel biztosítandónak kívánja azt, hogy az iskola tanítója mindig ref. vallású egyén legyen, aki méltányos külön díjazásért a kántori teendőket végzésére köteleztessék. Ezen határozat hozzájárulás és jóváhagyás végett a főt. egyházkerületre felterjesztetik.

21. 1912. évi őszi egyházmegyei gyűlésünk felhívta a kebeli egyházakat az egyetemes konvent 1912. évi ülésében 75. szám alatt hozott határozatában foglalt azon joguk érvényesítésére, mely szerint az egyetemes adóalaphól nyerendő segélyért, vagy a már megnyert segély elégtelensége esetén, a segély elégtelenségének igazolása mellett annak felemeléséért folyamodhatnak.

Amennyiben az egyházmegye ezen felhívására csak a tarcali egyház folyamodott adósegélye felemelésért, holott köztudomás szerint a nyert adósegély elégtelensége több egyházra nézve megállapítható, az egyes egyházak ismételten fel-

hivatnak, hogy a hivatkozott konventi határozatban foglalt jogukkal éljenek: egyidejűleg a lelkész-értekezleti körök figyelme e körülményre azzal hivatik fel, hogy az adósegélyért, vagy az adósegély felemeléséért való kérvényezés ügyét tegyék tanácskozásuk tárgyává.

22. Múlt évi őszi egyházmegyei gyűlésünk 28. pontjában utasítottak az iskola fenntartó egyházak lelkészei és tanítói, hogy az elemi és ismétlő iskolát végzett tanulókról és a számukra kiállítandó végbizonyítványokról vezetendő törzskönyvek és bizonyítvány minták beszerzéséről gondoskodjanak.

Esperes azon szóbeli jelentését, hogy úgy a törzskönyveket, mint a végbizonyítvány mintákat, mihelyt a már hozzá elküldött példányok a szükséges mennyiségre kiegészítettnek, szét fogja küldeni, közgyűlésünk tudomásul veszi s egyszersmind utasítja az iskola fenntartó egyházak lelkészeit és tanítóit a végbizonyítványok szabályszerű kiállítására és a törzskönyvek pontos vezetésére.

23. 1912. évi őszi egyházmegyei közgyűlés 35. számú jegyzőkönyvi határozattal felkérte az egyházmegye világi tisztviselői karát, hogy a lelkészi értekezletek fokozottabb munkaképessége érdekében az egyházi közügyek iránt érdeklődő világi egyéneket a lelkészértekezletek részére megnyerni igyekezzenek.

Egyházmegyei közgyűlésünk örömmel állapítja meg, hogy a tisztviselői karból Gortvay Aladár, dr. Kovács Gábor, id. Miklós Béla, tolcsvai Nagy Barna, Sebeő Gyula világi tanácsbírák, dr. Mitovics Gyula világi főjegyző, dr. Vitányi Miklós vil. aljegyző és dr. Lengyel László egyházmegyei ügyész tagjai a lelkészértekezletnek.

24. Múlt évi őszi egyházmegyei közgyűlés 41. pontban hozott határozatával utasította az egyházlátogatóságot, hogy nézzen utána annak, hogy vajjon a mádi egyház teljesítette-e

a „Szegény alap“ kölcsönvételének engedélyezéséhez fűzött feltételeket, nevezetesen a visszafizetés megkezdését illetőleg történt-e gondoskodás az egyház költségvetésében, nemkülömben az egyházközség szegény tagjairól a „Szegény-alap“ tőkéjének kamata erejéig?!

Közgyűlésünk az idevonatkozó jelentést, hogy t. i. az egyház az első évi törlesztést költségelírányzatába felvette s hogy a szegények között évenként 150 koronát fog kiosztani, tudomásul veszi.

25. Mult évi őszi egyházmegyei gyűlés 45. számú jegyzőkönyvi határozatával a legyesbényei egyház elüljáróságát intézkedéstételre hívta fel aziránt, hogy a belhivatalnokok javadalmát képező földek eladását az ügyet komolyan lelkükön viselő egyének útján szorgalmazzák, hogy az eladás sikere által biztosítsák a Tarnay Endrené péceli lakos által az ő 83 magyar holdnyi ingatlanára 1913. évi szeptember 1-ig 60 ezer korona vételárban fenntartott elővételi jogot. Olvastatott az ügyre vonatkozólag az egyház által beadott jelentés, mely szerint az egész eladási és vételi ügy meghiusult a Tarnay Endrené megváltozott álláspontja miatt.

Közgyűlésünk sajnálattal állapítja meg az ügy sikertelenségét, de mielőtt véglegesen napirendre térne az egyházra nézve oly életbevágó fontosságú eladás és vétel felett, elfogadja Sebeő Gyula világi tanácsbírónak a Tarnay Endrével való közbenjárására vonatkozólag tett ajánlatát, felkérve őt, hogy közbenjárása sikeréről, avagy sikertelenségéről őszi gyűlésünkre jelentést tenni sziveskedjék.

26. 1912. évi őszi közgyűlésünk 46. számú azon határozatára, melyben a bodrogzsadányi egyház gondnokát felhívta, hogy a vámosújfalusi lelkész közbejöttemellett a templomot sürgősen biztosítsa és hogy az egyházmegyei közgyűlés ugyan ezen határozatával szakértőül felkért Katona György mérnökkel a templomon támadt repedéseket sürgősen megvizsgálta,

jelenti a vámosújfalusi lelkész, hogy a biztosítás megtörtént és hogy a szakértői vizsgálat Katona György mérnök gyöngékedése miatt a kedvezőtlen őszi és téli időszakban nem volt megtartható, hanem az már a legközelebbi napokban fog meg-ejteni.

Közgyűlésünk a jelentést tudomásul veszi, a szakértői vizsgálat eredményéről szóló jelentés az esperesi hivatalhoz mielőbb beterjesztendő.

27. Mult évi őszi közgyűlésünknek 48. számú határozatával hozott utasítására jelenti a legyesbényei egyház, hogy a tanító beleegyezésével az istálló építését egy évre elhalasztotta, ellenben a lelkész használatára szükséges szekérszín építését par nap mulva megkezdik.

Tudomásul vétetik.

28. 1912. évi őszi egyházmegyei közgyűlés 52. számú jegyzőkönyvi határozatával vizsgálatra és jelentéstételre utasította az egyházlátogatóságot a Szombathy Dániel sóstófalvai tanító által követelésbe tett, általa díjlevele értelmében illetékelenül fizetett 103 kor. 30 fill földadó visszatérítése tárgyában.

Közgyűlésünk, minthogy az egyházlátogatóság jelentést nem tett, Körössy György újcsanálói újonnan megválasztott lelkészt, az ő beköltözésének akadályá esetén Kun Zoltán gesztelyi lelkészt bízta meg az ügy felderítésével, e tárgyban teendő jelentését ez évi őszi gyűlésünkre bevárva.

29. Mult évi őszi egyházmegyei közgyűlésünk 53. számú azon határozatára, melylyel az egyházlátogatóság megbízott, hogy állapítsa meg, vajjon jogosult-e Homoky György tállyai tanítónak az az igénye, melynél fogva 1909. évtől fogva a díjlevele szerint öt megillető 1103 kor. fizetésből indokolatlanul visszatartott évi 42 kor. 08 fill. megfizetésére a tállyai egyházat köteleztetni kérte; jelentetik, hogy az egyház e tétel fedezetére az egyetemes adóalaphoz segélyért folyamodott s

mihelyt az egyház a kért adósegélyt megkapja, azonnal kész a tanító kívánságának eleget tenni.

Egyházmegyei közgyűlésünk a tállyai egyház tett intézkedésével nem tekinti az ügyet érdemben elintézettnak, mert ha a tanító követelése jogosult, abban az esetben az egyház a visszatartott fizetési részletet még abban az esetben is kiszolgáltatni köteles, ha azt a kért adósegélyből biztosítani nem tudná, de mivel éppen a követelés jogosultsága maradt felderítetlenül, annak tisztázása céljából Horváth János papi-, és Dr. Kovács Gábor világi tanácsbírákat küldi ki.

30. 1912. évi őszi e.-megyei közgyűlésünk azon felhívásának, mellyel a 63. sz. jegyzőkönyvi pont értelmében az egyházlátogatóság a tállyai egyház négy rendbeli alapítványának az alapító levelek szellemében való kezeléséről szóló külön jelentés átvételére útasított, úgy az egyház lelkésze, mint a járási számvevő szóbelileg jelentik, hogy az alapok az alapítók intenciói szerint kezeltetnek.

Egyházmegyei közgyűlésünk az egyház lelkészének és a járási számvevőnek előszóbeli jelentését tudomásul veszi, egyidejűleg az egyházlátogatóságot jövőre nézve a külön jelentés átvételére útasítja.

31. 1912. évi őszi egyházmegyei közgyűlés 63. sz. jegyzőkönyvi pontjában foglalt azon észrevételre vonatkozólag, hogy a bodrogvécsi és alsóbereckii állami iskolákban a vallásoktatás nem kielégítő és hogy a láczaik és semjéni iskolákban az iskola tisztogatását az iskolai növendékek végzik, esperes jelenti, hogy Alsóbereckiben a vallásoktatást a helyettes lelkész teljesíti s ugyanott az énekvezéri teendőket felkérése folytán az ottani községi tanító végzi; a semjéni egyház lelkésze pedig előszóval azt hozza fel egyháza védelméül, hogy tudomása szerint más helyeken is végzik az iskolások az iskola takarítását, míg

a bodrogvécsi állami iskolában a vallástoktató szomotori lelkész az ő kötelességteljesítésére hivatkozik.

Egyházmegyei közgyűlésünk a szóbanforgó kérdések hathatós ellenőrzését az iskolai körlátogatók fokozott figyelmébe ajánlja.

32. 1912. évi őszi egyházkerületi gyűlés 22. sz. pontban hozott határozatával az egyházmegyei lelkészértekezletek birálata alá bocsátotta a belmisszió egyházmegyei irányítása és az egyházkerületi lelkészértekező szervezetéről szóló szabálytervezetet.

Közgyűlésünk felhívja a lelkészértekezleti köröket és magát az egyházmegyei lelkészi értekezőt, hogy a tervezetet tegyék tanácskozásuk tárgyává és hogy az egyházmegyei lelkészértekező őszi gyűlésünkre a szabálytervezetre vonatkozó véleményes jelentését adja be.

33. Múlt évi őszi egyházkerületi gyűlés 25. számú határozatával folyó évi január hó 1. napjától fogva életbeléptette az egyházak tulajdonát képező, valamint az egyházi belhivatalnokok és alkalmazottak javadalmául szolgáló ingó és ingatlan javak kezeléséről szóló szabályrendeletet.

Egyházmegyei közgyűlésünk felhívja a kebelbeli egyházakat, hogy a szabályrendeletben foglalt intézkedéseket foganatosítsák, az esperesi hivatal által szétküldendő rovatos íveket pontosan töltsék ki, egyidejűleg a rovatos ívek kitöltése körüli alapos tájékozódás céljából Bartha József a sárospataki, Horváth János a tállyai, Gécse Lajos a megyeszói, Ifj. Bálint Dezső a szentesi és Janka Károly a cigándi járás területéről azzal küldetnek ki, hogy a körüli lelkészértekezők a rovatos ívek kitöltésének módját gyakorlati példákkal világítsák meg.

34. 1912. évi őszi egyházkerületi közgyűlés a missziói lelkészek fizetésének kívánatos rendezése érdekében 30. számú

jegyzőkönyvi határozatában egyházmegyénk területéről a bodrogszentesi és bacskai missiói lelkészek díjleveleit, vagy azok új tervezetét véleményes jelentés kíséretében felterjeszteni rendelte.

Egyházmegyei közgyűlésünk felhívja a bacskai és bodrogszentesi egyházakat, hogy lelkészi díjleveleik új tervezetét készítsék el, mégpedig annak figyelembevételével, hogy az egyetemes konvent által a missiói lelkész javára adott missiói díj a lelkész rendes javadalmának nem tekinthető s ilyen gyanánt be sem számítható, mivel az a missiói működésük folytán felmerülő kész kiadásaik fedezetére szolgál. Az így elkészített díjleveleket az esperesi hivatalhoz küldjék el oly időben, hogy azok az esperes által megerősítve a tavaszi egyházkerületi gyűlésre még felterjeszthetők legyenek.

35. Múlt évi őszi egyházkerületi gyűlés 69 sz. alatt hozott határozatával felhívta az egyes egyházakat, hogy a miskolci felsőbb leányiskolát az intézet fejlődéséhez szükséges nagyobb bevételek elérése céljából évi rendes segéllyel támogassák.

Egyházmegyei közgyűlésünk felkéri az esperest, hogy a többi egyházmegyék határozataival összhangban álló intézkedést elnöki hatáskörében tegye meg.

36. 1912. évi őszi egyházkerületi közgyűlés 72. pontjával a népiskolai szervezet és a tanítói szolgálati szabályzat egyöntetűvé tételét célzó alsóborsodi szabály-tervezetet az egyes egyházmegyéknek megküldötte, hogy arra vonatkozó véleményüket legkésőbb a folyó évi őszi közgyűlésig felterjesszék.

Közgyűlésünk, tekintettel az ügy nagy fontosságára és a még rendelkezésre álló időre, a tanítói szolgálati szabályzatot az egyházmegyei tanügyi bizottságnak bírálatra azzal adja ki, hogy a szabályzatról szóló véleményes jelentését őszi gyűlésünkre adja be.

37. Múlt évi tavaszi egyházkerületi gyűlés 85 számú jegyzőkönyvi pontban felhívta az egyházmegyéket, hogy a zsinat által tárgyalandó javaslataikat és indítványait a folyó évi tavaszi egyházkerületi gyűlésre terjesszék fel.

Egyházmegyei közgyűlésünk a javaslat elkészítésére az elnökség elnöklete alatt bizottságot küld ki, melynek tagjaiul megválasztottak: Horváth János és Ölbey János papi, Sebeő Gyula, dr. Kovács Gábor világi tanácsbírák; Hézszer Emil papi főjegyző, Keresztúry József, Janka Károly papi aljegyzők, dr. Vitányi Miklós világi aljegyző, dr. Lengyel László egyházmegyei ügyész, Gagyai Károly és Szily József tanítói képviselők. A bizottsági munkát a tavaszi egyházkerületi gyűlésre felterjesztendő.

38. 1912. évi őszi egyházkerületi gyűlés 94. számú jegyzőkönyvi pontban tudomásul vette az egyházi nyomtatványok központi előállítását, a többi nyomtatványok megbíralására pedig bizottságot küldött ki.

Közgyűlés felhívja Zitás Bertalan egyházmegyei pénztárnokot, hogy az általa készített egyházi nyomtatványokat, azok megbíralása végett a kiküldött bizottságnak mutassa be.

39. Esperes jelenti, hogy a múlt évi őszi egyházkerületi gyűlés 104. számú határozatához képest az erdőbényei egyház a 10 ezer korona kölcsön felvételét szükségessé tevő építkezések építési tervét és költségvetését beterjesztelte és azok megerősítették.

Tudomásul szolgál.

40. 1912. évi őszi egyházkerületi gyűlés 105. sz. határozatával azon kikötéssel hagyta jóvá a királyhelmeci egyháznak a tanító javadalmát képező ingatlan egy részének felosztását és eladását a tett jelentések alapján, hogy az eladásról, illetőleg vételről szóló adásvevési szerződések annak idején jóvá-

hagyás végett felterjesztendők. Jelenti ez ügyre vonatkozólag a királyhalmeci egyház, hogy a felosztás folyamatban van.

Tudomásúl vétetik.

41. Múlt évi őszi egyházkerületi közgyűlésnek 107. számú jegyzőkönyvi határozatára való hivatkozással jelenti az esperes, hogy a lukai egyház kölcsönének visszafizetésére szolgáló rendkívüli egyházi adókievetés egyházhatósági megerősítést nyert.

Tudomásúl vétetik.

42. 1912. évi őszi egyházkerületi közgyűlés 132. pontjában a Kálvin-Szövetség egyház-társadalmi fokozott tevékenységre való felhívását az egyházmegyei lelkészértekezletek figyelmébe ajánlotta.

Közgyűlésünk ezen egyházkerületi határozatot a lelkészértekezleti körök és az egyetemes lelkészértekezőlet figyelmébe ajánlja.

43. 1912. évi őszi egyházkerületi közgyűlés 143. jkvi pontban elvileg megerősítette a tarcali egyház presbyteriumának azon határozatát, amely szerint a lelkészi földeket 6 egymásután következő évre a lelkészutódot is kötelező hatálylyal haszonbérbe adja, a tényleges bérbeadásról szóló szerződésre nézve azonban a felsőbb egyházhatósági jóváhagyás feltételét kikötötte, melynek a tarcali egyház a szerződés heterjesztésével ezúttal eleget tenni kíván.

Közgyűlésünk a gyűlés folyamán beadott szerződés megvizsgálásával, az egyházmegyei jóváhagyás rávezetésével s megerősítés végett a főtiszt. egyházkerületre való felterjesztésével az esperest bizza meg.

44. Múlt évi őszi egyházkerületi gyűlés 145. számú jegyzőkönyvi pontjában a Gecsey Péter tarcali lelkész által az egyházmegyében lelkészkedő papok leányainak kiházásítási céljaira tett 4000 koronás alapítvány alapító oklevelének 4 egyező,

példányban való betérjesztését kívánta, mihez képest az alapító-levél egy példánya az alapító azon módosításával, hogy az alapítvány már a folyó évi április hó 1-vel megnyiljék, kiállított s elfogadás végett betérjesztetett.

Egyházmegyei közgyűlésünk az alapító Gecsey Péter tarcali lelkész módosításához készséggel hozzájárul, az alapítványt az alapító-levél rendelkezése szellemében elfogadja, a nemeslelkű alapítónak ismételten hálás köszönetét nyilvánítja, egyidejűleg felkéri az esperest, hogy az 1 példányban kiállított alapító-levéellel megegyező még 3 példány kiállittatásáról s a 4 eredeti alapító oklevélnek megerősítés végett a főt. egyházkerületre való felterjesztéséről gondoskodják.

45. Múlt évi őszi egyházkerületi gyűlés 95. számú határozatában felhívta az egyházmegyéek espereseinek és lelkészeinek figyelmét a magyar kir. pénzügyminisztériumnak 145.264. 1911. sz. határozatára, mely szerint az egyházkerület behivataltokai részére kiállított díjlevelek helyegmentességben részessülnek.

Tudomásul vétetik s egyidejűleg a lelkészek figyelme e határozatra felhivatik.

46. Özv. Bogárdi Dánielné azt kéri, hogy férjének érde-meire s hosszú szolgálatára való tekintettel neki a lelkészi javadalmazást és a parochiában való további megmaradást az 1913. ápril 24-től számítandó egy évre állapítsa meg az egyházmegye. Hivatkozik arra, hogy férje csak 51 nappal húnyt el a kegyeleti időre vonatkozó új zsinati törvény életbeléptetésére megszabott végső határidő, 1912. augusztus 1. után s 42 és fél évi hasznos lelkészi szolgálata után méltánytalan volna a törvény szigorának rideg alkalmazása.

Tekintettel az E. T. II. t.-c, 75. §-ra, mely a kegyeleti időre vonatkozó új intézkedés végrehajtásának határidejéül legfőlebb öt évet állapított meg, ez pedig 1912. aug. 1. letelt, folyamadó özvegy kérelmét nem teljesítheti.

47. Az ondi ref. egyház beterjeszti a község által ajándékozott területen felépítendő iskolájának tervét és költségvetését megerősítés végett.

Egyházmegyei gyűlés határozatilag kimondja, hogy az ondi ref. egyház hozzon sürgősen presbyteri és közgyűlési határozatot az iskolaépítés elfogadásáról, az ajándékozott területet telekkönyveztesse az egyház nevére, míg e tulajdonjogosító telekkönyvezés meg nem történt, az építkezés meg nem kezdhető. A tervezővel készítsen műszaki leírást. Az ezen előfeltételek megszerzése után a nt. esperes úr adja ki az építkezési engedélyt s erősítse meg a tervet és költségvetést.

48. Nagy Károly szomotori lelkész azon kérelemmel fordul az egyházmegyei közgyűlés elé, hogy az 1896-ik évtől kezelése alatt levő Klobusiczky-féle alapítvány kamatait, amely kamatok a lelkészt és tanítót illetik, folyósítsa számára is, — a tanító ugyanis élvezi a kamatokat. A bent tartott kamatok már — állítása szerint 1600 koronát tesznek ki. Minthogy neki 240 korona tartozása van, ez összeg vonassék le az őt illető fenti bent tartott kamatösszegeből s az 1360 korona követelése fizetessék ki ez alapítvány terhére, vagy pedig az adócsökkentési segélyből utaltassék ki számára ez összeg.

Egyházmegyei gyűlés megismétli azon határozatát, hogy nevezett alapítvány kamatait lelkész részére, — mint aki szintén nagymértékben hibás a tőke elköltésében — mindaddig nem folyósítja, míg a tőke eredeti nagyságát el nem érte. Egyházmegyei ügyész utasíttatik, hogy ez alapítványi összegeből a még kötvényeken kiutalt levő összegeket hajtsa be haladéktalanul az adósoktól s a behajtott összegek egyesíttessenek a Sárospataki tak.-pénztárban kezelt összeggel, hogy így világosan meghatározható legyen ez alapítvány összege. Ha az alapítvány eredeti nagyságát még el nem érte, tőkésíttessék tovább is

a kamat s ha pedig eredeti nagyságát elérte, úgy a kamatok évente folyósíttassanak lelkésznek, tekintet nélkül jelzett követelésére.

49. Tárgyaltatott Kiskövesd kérvénye, melyben nevezett egyház kéri az egyházmegyét, miszerint pártolólág terjessze elő a főtiszteletű Egyházkerületi gyűlés elé azon kérelmüket, hogy a Nagykövesd és Vidéke Hitelszövetkezethél levő 5000 korona és a Sátoraljaujhelyi Népbanknál levő 3000 koronás adósságukat, összesen tehát 8000 koronát az egyházkerületi pénztárból vehessék fel s így a már 12000 korona kerületi tartozásukhoz csatolhatnák e 8000 koronát is, hogy így könnyebben s egyszerűbben fizethetnék a kamatot s minthogy kevesebb kamatot is kellene így fizetniök, könnyebben tudnák súlyos anyagi terhüket is viselni s törleszthetnék is tartozásukat.

Egyházmegyei gyűlés ajánlólag terjeszti fel a kiskövesdi egyház kérelmét a főtiszteletű Egyházkerülethez.

50. Tárgyaltatott az alsó- és felsőbereckii egyház 3 példányban beterjesztett új lelkészi díjlevele.

A régi és új díjlevél összehasonlítása után, mivel az új díjlevél értékben emelkedést mutat, s szabatosabb s világosabb is a réginél: az új díjlevelet megerősíti s ajánlólag terjeszti fel megerősítés végett a főtiszteletű Egyházkerülethez is.

51. Beszterczei Béláné, az alsőbereckii elhalt lelkész özvegye azon kéréssel járúl az egyházmegyei gyűlés elé, hogy az alsőbereckii lelkészföldek 1913. évi őszi termését betakarítani s a lelkészlak mellett levő kert ez évi használatát megengedni kegyeskednék s az új lelkésszel a bent felsoroltak megváltását elrendelni méltóztassék.

Kérelmének első része az egyházi törvények II. t.-c. 83. §. alapján elutasíttatik; kérelmének második része felett pedig az egyházkerületi szabályrendelet intézkedik.

52. A nagyrozvági egyház beterjeszti kántortanítói lakásának átalakítási tervrajzát és költségvetését. E presbyteri és közgyűlési jegyzőkönyvekkel indokolt építkezés házi kezeléssel mintegy 800 koronába kerül. Ez összeg fedezetet talál az épületek fenntartására előirányzott 1913—14—15. évi költségvetési összegekben, mert a különben mind új épület e 3 év alatt tatarozásra nem szorúl. Kéri egyház, hogy az 1914. és 15-ik években az épületek fenntartására előirányzott költségvetési összeg terhére a „Nagyrozvagy és Vidéke Hitelszövetkezethnél“ 500 korona kölcsönt vehessen fel, mivel ez összeg már az 1913-ik évi költségvetésben fedezetet nem talál.

Egyházmegyei gyűlés a bemutatott költségvetést és tervet megerősíti. Megengedi az egyháznak, hogy 500 korona kölcsönt vegyen fel jelzett Hitelszövetkezettől az 1914. és 15-ik évi épületek fenntartására vonatkozó költségvetési tétel terhére.

53. A taktaharkányi egyház beterjeszti a mélt. Konventhez intézett kérvényét, melyben lelkész, tanítók, s egyháztíak járandóságainak hiányát, mintegy 488 kor. 31 fillért — minthogy ez összeget az egyház tagjai rendkívüli adó utján fizetni nem hajlandók, mert igazolják csatolt községi bizonyítványukkal az életár s szolgálmányok értékének emelkedését, — az egytetemes adóalaptól pótszegély címén kéri folyósítani.

Egyházmegyei gyűlés, minthogy a felsorolt szolgálmányok értékelkedése által előállott kiadási többlet nem fér bele az egyház rendes évi költségvetésébe, melynek oka részben az is, hogy a hívek adóalapja 275 kor. 83 fillérrel kevesebb s a nagyszámú cselédség miatt 8% egyházi adó bevehetetlen, a hívek pedig e kiadási többletet rendkívüli adóban kivetni nem hajlandók s így a belhivatalnokok nagy anyagi kárt szenvednek: a beterjesztett okmányokat pártolólág terjeszti fel a méltóságos Konvent egytetemes adóalapi bizottságához.

54. A taktakenézi egyház beferjeszti presbyteri s közgyűlési jegyzőkönyvvel támogatott templomszék feloldásáról alkotott szabályrendeletét és e szabályrendelet alapján készült, az egyház tagjai által elfogadott székfelosztási névsort megerősítés végett.

Minthogy a templomszékek felosztását s ez alapon való értékesítését az egyház 3000 koronás adóssága s szintén 3000 koronát kitevő építkezési szükséglete indokolja, de meg az egyház tagjainak köz-óhajtása a templomszékek használatának rendezése: a bemutatott szabályrendeletet s az ez alapon készült egyénekenkénti székfelosztást, mivel ezt a hívek is igazságosnak találták s elfogadták, megerősíti.

55. A bacskai egyház beterjeszti lelkészlak átalakítási tervét és költségvetését. Az átalakítási költség terv szerint 5312 K 80 fill. Az egyházi közgyűlés már meg is egyezett a vállalkozóval 4400 kor. vállalati összegben. Ez építkezés fedezésére van a ref. egyháznak 6000 koronája, mely építkezési alapul kezeltetik, s ily célra is gyűjtötték az egyház tagjai. Ez építkezés szükségességét ugy a presbyteri, mint a közgyűlési jegyzőkönyvek igazolják.

Egyházmegyei közgyűlés a bacskai egyháznak a lelkészlak renoválására az engedélyt megadja. Mivel azonban a költségvetés oly homályos, hogy azt az egyházmegyei gyűlés ily alakban el nem fogadhatja, felhívja egyházat, hogy a bodrogközi építőbizottság elnökének jelenlétében a helyszínén dolgoztassa át a vállalkozóval a költségvetést, s az így elkészített költségvetést az építkezés megkezdése előtt a megkötött vállalati szerződéssel együtt terjessze be az esperesi hivatalhoz megerősítés végett.

56. Karosi egyház jelenti, hogy ő kész kifizetni a lukai egyház által Lukán épített lelkészlak és melléképületének renoválására fordított, s e költségből reájuk rótt 1200 korona összeget azon feltételel alatt, hogy ha a lukai egyház jegyző-

könyvileg biztosítja nekik ez összeg visszafizetését az esetre, ha ők külön fognak vállalni a lukai egyháztól s anyaegyházzá fognak alakulni.

Egyházmegyei gyűlés megfontolván a karosi egyház ez ajánlatát, azon elvi határozatot mondja ki, hogy mivel ez ajánlata a karosi egyháznak nagyon méltányos, köteles a karosi egyház az 1200 korona építési $\%$ -ot a lukai egyház befizetni. A lukai egyház köteles jegyzőkönyvileg biztosítani a karosi egyházat, hogy az esetben, ha a karosi egyház külön vállal a lukai egyháztól, s anyásítva lesz, ez összeget, azaz 1200, egyezer kettőszáz koronát kamatnélkül köteles Luka Karosnak visszafizetni.

57. Tárgyaltatott a berzéki lelkész beadványa, mely a teljesen lakhatatlan lelkészlakásának újraépítésére, illetve annak hivatalból leendő felépíttetésére nézve a szükséges lépések megtételére vonatkozik, s kéri a beterjesztett kivetési tervezet megerősítését.

Egyházmegyei gyűlés tudatában lévén annak, hogy a lelkészlakás lakhatatlan, azonban, mivel ez építkezés előkészítve nincsen, s a kivetési tervezet sincsen a szükséges okmányokkal indokolva: az építkezés előkészítése végett Hézszer Emil, Gortvay Aladár tanácsbírák és Bartha József építőbizottsági elnök küldetnek ki.

58. Tárgyaltatott a szerencsi templom renoválási ügye. E templom fel van véve az országos műemlékek sorozatába. A műemlékek országos bizottsága az egyház által tervbe vett műpala fedést nem engedélyezte, hanem utasította az egyházat, hogy cseréppel fedje a templomot be, mivel e templom jellemeinek ez a fedélzet felel meg. Az egyházmegye az 1912. év őszi gyűlésén ez irányban utasította az egyházat. Az egyház azonban nem hajlandó az országos műemlékek bizottsága emez intézkedését teljesíteni, mégpedig azért, mert egyrésről a templom tetőzete oly meredek, hogy azt cseréppel fedni egy vállalkozó sem hajlandó, mert ennek állandóságáért a felelőssé-

get nem vállalhatja; másrésről pedig, minthogy nevezett bizottság e templom építési költségéhez semmivel sem járúl, ily irányu korlátozást az építkezésnél elfogadni nem hajlandók.

Egyházmegyei közgyűlés tiszteletben tartván az ilyen irányu intézkedését az orsz műemlékek bizottságának, de figyelembe véve az egyház indokolhatónak látható érvelését is: felhívja egyházat, hogy a közigazgatási szolgabíró, állam-építészeti hivatal kiküldöttjei és az egyházmegye esperese jelenlétében, az így alakult bizottság a helyszinén vizsgálja meg a templomot, hallgassa meg az egyháztanács véleményét, aggályait s nevezett bizottság határozata, illetve véleménye alapján az egyházmegye nevében az esperes ragaszkodhat, avagy megváltoztathatja az egyházmegye 1912. évi őszi jkvi pontjához, illetve pontját az egyház kérelme szerint.

59. Sütő Kálmán semjéni lelkész indítványozza, hogy már a jelen évben Hajduböszörményben építendő Kálvineum (fiúárvaház) építési költségeinek fedezésére valamely alapból az egyházmegye utaljon ki bizonyos évi segélyt meghatározott éveken keresztül

Egyházmegyei közgyűlés elhatározta, hogy 1913-ik évtől kezdődőleg az 1923-ik évig, tehát 10 éven keresztül évi 100 korona segélyt ad pénztárából a Kálvineum céljaira.

60. Sütő Kálmán semjéni lelkész indítványozza, hogy kérje fel az egyházmegyei gyűlés a Főt. Egyh.-ker. gyűlést, hogy a jelen év folyamán Hajduböszörményben építendő Kálvineum javára bizonyos mérvű építési segélyt az e.-ker. a maga részéről is szavazzon meg.

Egyházmegyei közgyűlés ez indítványt magáévá teszi s felterjesztést tesz ez irányban a Főt. Egyházkerületi gyűléshez.

61. Ölbey János tanácsbíró, cigándi lelkész, azon indítványát terjeszti az e.-m. gyűlés elé, hogy — mivel az egyház-

megyénkben csaknem mindenütt szokásban levő halotti torok tartása mellett, a halottas háznál összegyül, ott tivornyázó tömeg soraiiban a járványos betegségek bacillusai a tovább terjedésre a legalkalmasabb talajt találnak s az összegyült tömeg megvendégelése, étellel, de főként nagy mennyiségű itallal való ellátása sokszor elbírhatatlan költséget szerez a gyászos feleknek s sokszor dőzsöléssé fajult lakmározás nem egyeztethető össze a gyászolók bánatos érzéseivel s bár mindenki érzi az így előállott helyzet visszásságát s szeretné magát e nem a mai korba illő csúnya szokás megtartása alól kiszabadítani, de az enni-inni szeretők gúnytárgyává sem akar lenni s így hódol a szokásnak s végül, mivel egyházaink is a papok temetésekor itatra gyakran a temetők halottas házában százakig menő összeget költenek s így érzékeny kárt okoznak az egyháznak: — az egyházmegyénkben, sőt az egész kerületben szokásos halotti torok tartását tiltsa be. Az egyházi tisztségeket viselő egyéneket bírja rá emez eléggé nem kárhozlatható rossz szokás elhagyásának kezdeményezésére.

Egyházmegyei gyűlés ezen indítvány kapcsán kimondja, hogy a lelkészek kövessenek el minden lehetőt arranézve, hogy felvilágosítsák híveiket a halotti torok tartásának káros és egészségellenes voltáról. Hozzanak presbiteri s lehetőleg közgyűlési határozatot a halotti torok tartása ellen; céluk elérhetésére vegyék igénybe, amennyire lehetséges, a politikai hatóság támogatását is. Minden lelkész tegyen jelentést a jövő tavaszi gyűlésünkre, az egyházlátogatóság útján, hogy minő eszközök használásával minő eredményt ért el ebben a tekintetben.

62. Az olaszliszkai egyház jelenti, hogy az egyik tanterem oly sötét és farthatatlan állapotban van, hogy a kir. tanfelügyelő az iskola bezáratását helyezte kilátásba, mivel a tanulók orvosi szemvizsgálata alkalmával az iskola rossziaságából eredő szembetegségek állapították meg. Miután pedig az egyháztagok széghénységük és nehéz megélhetési viszonyaik miatt újabb teherviselésre képtelennek, arra kérik az egyházmegyét, hogy az iskola átalakításának munkálataira az országos közalaptól ezer korona segélyt kieszközölni méltóztassék.

Közgyűlésünk szívesen támogatja az olaszliszakai egyház azon szándékát, hogy iskoláját célszerűségi szempontból átalakítja: fölhívja az egyházi előljáróságot, hogy őszi gyűlésünkre adják be segély-iránt folyamodó kérvényüket.

63. A prügyi egyház beterjeszti a presbyterium és közgyűlés azon határozatát, melylyel egy oly „Egyházfentartási alap“ létesítésének módozatait állapítja meg, mely az egyház létezését még arra az esetre is hivatva volna biztosítani, ha az egyház és állam külön választása az országos törvényhozás útján bekövetkeznék. Ezen alap létesítésére a prügyi hitel szövetkezetnél elhelyezett 2159 kor. betétet köti le, ennek gyarapítására fognak szolgálni mindazon adományok, amelyek meghatározott célra nem szolgálnak, és az évi pénztári maradványoknak a presbyterium által megállapítandó összege. Az alap-tőke és annak tőkésítendő kamatai 50 évig semmiféle szükségletekre fel nem használhatók. Az 50 év eltelte után is csak több rendbeli kikötésekkel és megszorításokkal.

Közgyűlésünk örömmel üdvözli a jó hírnévvel ékeskedő prügyi anyaszent-egyházat, azon dícséretes munkájáért, amelylyel a jövőt óhajtja oly biztos alapra helyezni, hogy egyházuk megállhasson a jövő méhében szunyadozó, de egyszer-akkor életrekelő s felszínre vergődő egyház és vallásellenes áramlatokkal szemben is; eme bölcs és a messze jövőbe látó intézkedést készséggel hagyja jóvá, az alapító leveleket megerősítés végett, az egyházkerületi közgyűléshez terjeszti fel.

64. Az alsó- és felsőberezckii társzegyházak azt kérik, hogy az üresedésben lévő lelkészi állás két éven át segédlelkészszel töltsék be, mivel a romladozó félben lévő parókhia költségeit az egyháztagok önmegadóztatása útján képtelenek élő állítani, a segédlelkész fizetésén felül felmaradó lelkész fizetési járulék-ból óhajtanának egy oly alapot teremteni, melyből a parókhia javittatási költségeit fedezni lehetne.

A bereczkii egyház kérelme, mint az egyházi törvény II-ik t.-cikkének 83. §-ába ütköző tervezet, nem teljesíthető.

65. Olvasztatott az alsóborsodi ref. egyházmegye azon indítványa, melyben a vasárnapi munkaszünet megtartására, s az ünnepnapokon az italok kimérésének korlátozására kéri fel a kereskedelmi- és pénzügyminisztereket s e tárgyban feliratilag keresi meg a képviselőházat.

Közgyűlésünk készséggel csatlakozik az alsóborsodi egyházmegye említett indítványához, mivel az ital kimérésének korlátozása által a testi-lelki elzúllásnak, erkölcsi pusztulásnak emelgetnék némi-nemű gát, ami közgazdasági szempontból is figyelemre méltó eredmény lenne.

66. A bacskai missiói lelkész jelentése szerint 324, illetve 648 kilométernyi utat tett meg a bélyi és battyáni egyházakban s úgy a gyermekek vallásos nevelése, mint a felnőttek templomlátogatása kifogástalan.

Közgyűlésünk a jelentést tudomásul véve, elismerésének ad kifejezést azért a tevékenységért, amelyet a missiói kör lelkésze munkakörében mindenkor tanúsított.

67. Bacskai missiói lelkész az 1912. évi őszi egyh.-kerületi gyűlés 74. pontjára jelenti, hogy a battyáni és bélyi társ-egyházakból vagyoni kimutatás azért nem terjeszthető be, mert egyiknek sincs sem ingó, sem ingatlan vagyona.

Tudomásulvétellett s az egyházkerületi közgyűlésnek bejelentendő.

68. A szentesi missiói kör lelkészének jelentése szerint: 106 esetben utazott s 560 km. utat tett meg, ezen alkalmakkor 304 korona fedezetlen fuvarköltsége volt. A missiói körre vonatkozó jelentése minden tekintetben kedvező. Vagyonilag annyira jókarban vannak, hogy a tőkék és magtár jövedelme a felmerülő évi szükségletek fedezésére teljesen elegendő.

Közgyűlésünk a missiói kör külső és belső állapotára vonatkozó kedvező jelentést örömmel veszi tudomásul, s azt az illetékes hatósághoz felterjeszti.

69. A golopi egyház beterjeszti a „Golopi Református Ifjúsági Egyesület“ alapszabályait megerősítés végett.

Közgyűlésünk az erkölcsi és vallásos élet fokozására irányuló minden nemes törekvést örömmel köszönt, ez okból a golopi ifjúsági egyesület alapszabályait készséggel hagyja jóvá. Isten áldását kéri vallásépítő munkájára.

70. A golopi egyház jelenti, hogy báró Vay Sándor végrendeletileg 2000 — kétezer — koronát hagyott iskolai célokra, mely összeg felesége halála után fizetendő be az egyházi pénztárba.

Eme nemeslelkű hagyományt közgyűlésünk azon számos jótékony és áldozatkészre valló adományok sorába állítja be, melylyel a boldogult elhunyt báró Vay Sándor a kisdud golopi egyházat egész életfolyamán támogatta s annak fejlődésképes jövőjét célzó törekvésekből az oroszánrészt mindig magának tartotta fenn

71. Rác Endre ondi tanító panasolja, hogy dacára annak, miszerint az egyházmegye már két ízben is utasította a presbyteriumot, hogy a rossz állapotban levő iskola és tanítói lakás helyett megfelelő alkalmas helyiségekről gondoskodják, dacára annak, hogy a presbyterium már két ízben hozott oly értelmű határozatot, hogy egy új iskolát fognak építeni, a mostani iskolát pedig tanítói lakássá alakítják át, — még mindez ideig ebben az irányban egyetlen lépés sem tétetett.

Közgyűlésünk utasítja az ondi egyház presbyteriumát, hogy úgy az új iskola felépítése, mint a tanítói lakás átalakítása tárgyában hozott határozatát felelősség terhe alatt és haladéktala-

nül hajtsa végre, őszi gyűlésünkre tegyen jelentést.

72. A tokaji egyház engedélyt kér arra, hogy „Lencsés“ nevű 2 kat. hold 305 □-öl területű parlag szőlőjét hatszáz korona vételárért Zámbó László tokaji lakosnak eladhassa.

Miután a beterjesztett jelentés szerint a szóban lévő parlag igen magasan fekszik, e mellett soványsága miatt termény alá alig használható, s miután úgy a presbyterium, mint a közgyűlés az eladást az egyházra nézve előnyösnek látja, egyházmegyénk az eladáshoz hozzájárul s a beadott adásvételi szerződést jóváhagyás végett az egyházkerületi gyűléshez terjeszti fel.

73. A nagyrozvági egyház ujonnan szervezett énekkarának alapszabályait megerősítés végett 3 példányban beadja.

Közgyűlésünk egyházi életünknek minden kulturális jelenségét örömmel köszönti, így a nagyrozvági énekkar alapszabályait szívesen hagyja jóvá, azon megjegyzéssel, hogy a 19. §., mely így hangzik: „Az énekkar ezen alapszabályt a szükséghez képes módosíthatja“ ezzel egészítendő ki: „az egyházmegyei hatóság engedélyével“.

74. A nagyrozvági egyház kántor-tanítójának és a második tanítónak díjleveleit azzal a kérelemmel terjeszti be, hogy az 1912-ik évben kiállított és egyházhatóságilag is megerősített két rendbeli díjleveleket helyezzük hatályon kívül és a régi kántor tanítói, illetőleg II-ik tanítói díjleveleket módosított alakjukban állítsuk vissza, mivel a nagyrozvági II. tanítói díjlevélbe a kisorzvági kántori teendők végzéséért átvitt száz korona díjat a vallásügyi miniszterium a II-ik tanítónak az egyház pénztára által adott 100 korona alapfizetéshez hozzászámítaná, államsegélyét pedig ugyanannyival leszállítaná, így ez a tanító jelentékeny szolgálatáért semmi javadalmat nem kapna.

A fentebbiekben előadott okokra való tekintetből közgyűlésünk hozzájárul ahhoz, hogy a múlt évben kelt és megerősített kántor-tanítói és II-ik tanítói díjlevél megsemmisíttessék.

75. Oláh Béla vékei tanító azon panaszát terjeszti elő, hogy egészségtelen egy szobás lakásában úgy családjának, mint önmagának egészsége állandóan veszélyeztetve van; ezen körülmény úgy az egyházlátogatók, mint a tanfelügyelőség előtt ismeretes és több ízben fel volt híva a vékei egyházi öljáróság, hogy ezen a tarthatatlan helyzeten újabb építkezések által igyekezzenek segíteni, — de ebben az irányban semminemű intézkedés nem tételt, kéri az egyházmegye hathatós támogatását arra nézve, hogy vagy az országos törvény által megállapított térfogatú tanítói lakás építtessék, vagy két-száz korona lakbér megfizetésére köteleztessék az egyház.

Közgyűlésünk a vékei tanító panaszát alaposnak s kívánságát jogosnak ismeri el, miért is utasítja a vékei egyház presbyteriumát, hogy megfelelő tanítói lak felépítéséről gondoskodják, egyúttal megbizsa Keresztury Józsefet, hogy az építkezési ügy ellenőrzését sziveskedjék magára vállalni.

76. A sóstófalvai egyház azon kérését terjeszti elő, hogy engedje meg az egyházmegye, miszerint a mai iskolát és tanítói lakást kizárólag tanítói lakássá, a mostani imaházat pedig iskolává alakíthassák át. Az imaház helyett 1914. tavaszán egy új imaházat óhajtanának építtetni, melyhez az egyházmegye jóakarató támogatását is kikérik.

Miután az egyházlátogatóság meggyőződött arról, hogy a tervbe vett átalakítási munkálatok útján megfelelő iskola és tanítói lakás készíthető, egyházmegyei közgyűlésünk engedélyt ad az átalakítási munkálatok elvégzésére és halasztást arra, hogy az építkezést 1914-ik évben kezdhessék meg. Az egyházsegély iránti kérelmét pedig a segélyosztó bizottság szives figyelmébe ajánlja.

77. Egyházlátogatás jelenti a gesztelyi egyházból, hogy a tanító az egyházlátogatás alkalmával nem jelent meg a presbyteri gyűlésben. Mint panaszt terjesztik elő, hogy eme tanító többször eltávozott az egyházból, anélkül, hogy arra engedélyt kért volna a lelkésztől; tüntelőleg elmarad a hívők közösségétől az urvacsora vétele alkalmával.

Közgyűlésünk megütközéssel vesz tudomást a jelentésről s a presbyterium panaszáról. Miután a bejelentett cselekmények alkalmasak arra, hogy a fegyelmi eljárás megindítására alapul szolgáljanak, komoly intellemmel figyelmeztetjük a tanítót, hogy eddigi panaszlott cselekményeinek ismétlése esetén a fegyelmi eljárást kénytelenek leszünk ellene megindítani.

78. Egyházlátogatók jelentik, hogy Károlyi János tarcali tanító több esetben olyan magaviseletet tanúsított általános köztiszteletet és kiváló érdemeket szerzett öreg lelkipásztorával szemben, mely méltó botránkozást vált ki minden jobb érzésű emberből.

Közgyűlésünk sajnálattal látja, hogy állandóan napirenden vannak a tanítók elleni panaszok s e panaszok indító oka a legtöbb esetben az, hogy a tanítók olyan jogokat követelnek maguknak, amelyek őket meg nem illetik s azt a helyzetet amelybe a tanító lelkészével, mint iskolai igazgató hatósággal szembe kerül, olyanná kívánják tenni, amelyben a lelkész ellenőrzési és hatósági joga illuzóriussá tétetik, a jelen esetben is ily körülmények adtak okot a panasz megtételére, miért is nevezett tanítót felhívjuk, hogy jövőbeni magaviselete kifogástalan legyen, nehogy fegyelmi eljárást kelljen ellene megindítani.

79. A legyesbényei lelkész bemutatja a presbyterium által a temetőben uralgó rendetlenségnek mielőbbi megszüntetése céljából készített temetői rendtartási szabályzatot, mely nincs

ugyan az egyházközségi közgyűlés által elfogadva, de a temetőben uralgó tarthatatlan állapotok megszüntetése végett feltétlenül megkívánatik a presbyterium által alkotott szabályzat létesítése s azért kéri annak jóváhagyását.

Egyházmegyei közgyűlés a legyesbényei egyház presbyteriuma által alkotott s beterjesztett temetői rendtartási szabályzatot jóváhagyja, megerősíti s az ahhoz való alkalmazkodást az egyháztagok kötelességévé teszi.

80. A legyesbényei egyház a templomtető újból való befedésére és a templom tetejéről lekerülő cserepekkel a lelkész istállójának befedésére 1200 korona kölcsön felvételére kér engedélyt. Egyben kéri, hogy ezen kölcsön fedezésére rendkívüli adót vethessen ki és pedig minden egész párra 8 koronát, ezenkívül minden állami adót fizető párra állami adójának 28⁰/₀-át.

Egyházmegyei közgyűlés a kért 1200 korona kölcsön felvételét engedélyezi és a kölcsön visszafizetése céljából a fennebbi rendkívüli adó kivetését jóváhagyja.

81. A legyesbényei egyház a templom és lelkészlak kerítéseinek, kapuinak, szekérszinnek helyreállítására szükséges mintegy 900 korona kölcsön felvételére kér engedélyt s egyben azon határozatának jóváhagyását, hogy e kölcsönt a néhai özv. Gomba Mihályné emléke című alapítvány 100 korona kamatjából fogja törleszteni, illetve visszafizetni.

Egyházmegyei közgyűlés megengedi, hogy a legyesbényei egyház a fennebb jelzett szükségleteinek fedezésére 900 korona kölcsönt vehessen fel és azt a néhai özv. Gomba Mihályné emléke című alapítvány évi 100 korona kamatának felhasználásával fizesse vissza, minthogy a kamatoknak ilyen célra való felhasználása az alapítvány céljával nincs ellentétben.

82. Özv. Török Andorné volt lácai lelkész özvegye előterjeszti, hogy néhai férje a lelkészi földek felmérése alkalmából az egyház által mintegy 1200 □-ölnyi terület birtokbaadása iránt indított perben a pervesztessé vált lácai egyház helyett a végrehajtás megelőzése céljából 400 korona perköltséget fizetett ki, illetve előlegezett. — Kéri a lácai egyházat ezen összegnek megtérítésére, illetve kiskorú gyermekei részére leendő kifizetésére utasítani.

Egyházmegyei közgyűlés azon feltétel mellett, hogy özv. Török Andorné a visszafizetni kért 400 koronának férje által történt kifizetését igazolanda, utasítja a lácai egyházat, hogy azt az összeget, amelynek a lácai egyház helyett férje által történt kifizetését özv. Török Andorné igazolni fogja, néhai Török Andor kiskorú gyermekei részére az özvegy kezeihez a peres eljárás elkerülése végett békés úton haladéktalanul fizesse meg.

83. Özv. Török Andorné előterjeszti, hogy mikor a lácai lelkészlakot újból építették, néhai férje az udvaron levő köpince bejáratot megváltoztatta, mert az eddigi bejáratról az udvarra feljönni a feljárás veszélyes volta miatt nem lehetett. Ezen átalakítás a presbyterium tudtával és beleegyezésével történt és 100 korona költségbe került, melynek megfizetésére kéri a lácai egyházat kötelezni.

Egyházmegyei közgyűlés tekintettel arra, hogy sem a presbyteriumnak az átalakításhoz való hozzájárulása, sem az átalakítás költsége igazolva nincs, az átalakításnak előnyös volna azonban a helyszíni viszonyokkal ismerős közgyűlési tagok állítása szerint elvitázhatatlan, a békés megoldás érdekében utasítja az egyházat, hogy a pincebejárat átalakításáért néhai Török Andor volt lácai lelkész kiskorú gyermekei részére az özvegy kezeihez 50 koronát fizessen meg.

84. A sajhídvégi egyház mult évi őszi közgyűlés 39 sz. jegyzőkönyvi pontja szerint engedélyt nyert arra, hogy egyházi

szükségleteinek fedezésében beállott hiányt rendkívüli adó kivétele útján fedezze, csupán arra kapott utasítást, hogy a kivétel az E. T. III. t.-c. 9. §-ának megfelelőleg történjék. Ehhez képest jelenti az egyház, hogy a rendkívüli adó most sem tulajdonképeni osztályba sorozás útján, de aránylagosan az egyes egyháztagok adójának arányában lett kivelve és a jóváhagyás reményében $\frac{5}{6}$ -od részben már be is szedve.

Egyházmegyei közgyűlés a sajóhidvégi egyház azon határozatát, hogy az egyházi szükségletek fedezésében beállott hiány pótlására szükségelt rendkívüli adót az egyháztagok adójának arányában vetette ki — jóváhagyja s megerősíti.

A gyűlés folyamán kiküldött 12 tagu bizottság a zsinati törvények módosítására vonatkozó véleményes javaslatát a következőkben terjesztette fel az egyh.-ker. közgyűléshez:

I. törvénycikk.

Törvénykönyvünk belső tartalmát kívánatos lenne, hogy külső alakja is híven kifejezze.

Véleményezzük, hogy az a nyomdai technika művésziesebb kivitelével, különösen a címlapján, avagy bekötött táblázata külsején, jelvényeinknek pl. a pohár és kalásznak ábrázolásával állíttassék ki, mint tisztán ref. egyházi életünkre tartozó, hitéletünk alapján épült törvényt jelképezve.

Egy törvénycikknek a hozzá és reá tartozó intézményeket s azoknak a törvénykönyv keretébe beilleszthető eseteit és intézkedéseit teljesen önmagába fel kell ölelnie és csak annyiban van összefüggése az ösztörvényvel, amennyiben az reá hivatkozással van. És így ha az egyházi törvények I. cikkében magában foglalja az egyházat alkotó összes tagok jogait, kötelelességeit, intézkedik a gondnokok, presbiterek, diakónusok választásáról, miért ne kellene ugyanazon t. cikkben intézkednie — egy szinte alkotó tag — a lelkész választásáról.

Ezen okok alapján javasoljuk a II. törvénycikknek törvénykönyvünkben való törlését, illetve annak az I. törvénycikkbe leendő beállítását, mert különben ezen t.-c. hiányosnak tekinthető.

Egyházmegyei és kerületi gyűléseink példájára

presbiteri gyűléseinket mindenkor, de főképen azokat, melyek nem közvetlenül istenitisztelet végeztével tartatnak, imádkozással kell kezdeni; ez által mintegy közvetlenül az egyházi buzgóság és lelkesedés körébe a mindennapi élet terheiből és gondjaiból az alkotó tagokat felemelni.

Az I. t.-c. 4. §-nak második fele és az 5. §. egészen 9. §. alá veendő.

A 46. §. megtoltandó: *„jelen nem voltak tartoznak ellenvéleményüket írásban beadni, mert ellen esetben felelősség őket is terheli.“*

Az I. t.-c 106. §. összeegyeztetőleg a III. t.-c. 10. §. b. c. pontjaival oly formán, *„hogy azon egyházközségben gyakorolhatja jogait, melyben az egyház összes terheit viseli.“*

I. t.-c. 144. §-a oda módosítandó, hogy *a tanító csak imát mond vagy esetleg felolvas egy részt az evangéliumból.*

70. §. megtoldandó azzal, *„hogy az öt egyházkerületből választott 1 tanító.“*

Ezen módosítások után egyházi törvénykönyvünk I. t.-c.-ét és §-ait, mint 30 éves gyakorlat alatt legkevesebb módosításnak alávetett alapvető t.-c.-ét minden változtatás nélkül is használhatónak véleményezzük.

II-ik törvénycikk.

6-ik §. b. pontjának utolsó 2 $\frac{1}{2}$ sora elhagyandó s e helyett betoldandó: *Hogy a kegyeleti időre milyen összeg illeti az elhalt lelkész özvegyét és árváit, erre nézve minden*

egyházközségben megállapítandó az év 12 havára való tekintettel 12 pontban, hogyha a lelkész az év bármely havában halálozik el, azon óra következő hó első napjától kezdve a következő hat hónapra mi illeti a lelkészi járadalomból nevezeteket. Az erről szóló egyházhatóságilag megerősített irattartás, díjlevél változás esetét kizárva, 10 évre érvényes s ennek egy példánya az esperesi, egy példánya az egyházi irattárban megőrzendő. Ezen megállapítás az esetleg távozó és helyét elfoglaló lelkészre is kötelező

7. §. második bekezdése után betoldandó:

Ha az anya, társ, leány és fiók-egyházközségek közt a lelkész választásba való számszerű befolyás még egyességileg ez ideig megállapítva nem volna, e törvény kihirdetése után azonnal egyességileg megállapítandó.

9. §. első bekezdése után betoldandó:

Ez aláírási ívet a presbyterium a beérkezés után azonnal 8 napra közszemlére köteles kitenni s e tényre a választók figyelme ünnepnapokon szószékből felhivandó.

12. §. helyett ez teendő:

Ha a megjelent, a meghívó ívet aláírt jogosult választók a megnevezett jelölt meghívása mellett nyilatkoznak, az egyházmegyei megbizottak az illető jelöltet megválasztott lelkésznek jelentik ki. Ha a meghívást aláírt választók többsége a meghívó ellen nyilatkozik, a meghívás útján való lelkészválasztás meghiusultnak jelentendő ki.

16. §. első bekezdése után betoldandó:

Az egyes egyházkerületek által alkotott, az ingó és ingatlan javak kezeléséről való szabályrendelet értelmében.

19. §. második kikezdésének utolsó mondata kimarad s e helyett ez jönne: *A lelkészi állásra pályázókat próba szónoklatra, illetve bemutatkozásra a presbyterium az esperes által kijelölt sorrendben a választó egyházközség templomában meghívhatja a pályázók neveinek kihirdetésétől számított 15 napon belül. Próbaszónoklat tartható ünnep avagy hétköznapon. Egy napra egynél több egyén a pályázók közül*

meg nem hívható. A próba szónoklatra meghivottak uti s napdíjat az egyháztól fel nem vehetnek. A meghivott csakis a lelkész, helyettes lelkész vagy ezek nem léte esetén a gondnok lakásán jelenhetik meg. A meghivott csakis nappal maradhat a gyülekezetben. A választók a pályázókat sem a pályázók lakóhelyén, sem egyebütt fel nem kereshetik. Aki ez ellen vét, választói jogosultságát arra a választásra elveszti.

20. §-ból kihagyandó : „a jelölt szolgálati helyén kívül.“

20. §-ban e szavak után „szónoklat tartására“ beirandó: a 19. §. II. bekezdésében megjelölt egyszeri alkalmon kívül.

28. §. első bekezdése kimarad s e helyett ez jön:

A szavazás titkosan az egyház pecsétjével ellátott fehér-színű szavazó lapokkal történik. A szavazó lapokat a lelkész vagy annak helyettese, ezek nemléte esetén a gondnok vagy a választási küldöttség bocsátja a szavazók rendelkezésére, választási jogát mindenki csak szavazólapokkal és személyesen gyakorolhatja.

33. §. 4-ik sorában e szók után „a presbyterium két tagja“ után beszúrandó: és a bizalmi férfiak.

33. §. utolsó sorában presbyterek után beirandó: s bizalmi férfiak.

72. §. a már életben lévő szokás illetve törvény szerint módosítandó.

A hatodik fejezet a gyakorlat szerint módosítandó.

III. törvénycikk.

Az egyházi adóról szóló III. t.-c. új szövegezésénél általában figyelembe vételre ajánljuk, hogy a fenti törvénycikkkel létesített egytetemes adóalap, már mint működésben lévő intézmény állapíttassék meg és ehhez képest módosíttassanak a törvény ide vonatkozó rendelkezéséről szóló §-ok.

A III. t.-c. 2. §-a oda módosítandó volna, hogy: „a belhivatalnokok változása esetén a termény és szolgálmányok

készpénzre változtalandók“, mi által fokozatosan kiküszöbölhető lenne a termény és szolgáltatásbeli adózás a szerzett jogok sérelme nélkül.

A 4. §. első bekezdésében az utolsó sorban a következő szövegezést ajánljuk: *„melyet évenként felülvizsgálni, esetleg kügazítani és az egyházlátogatósággal hitelesíttetni köteles*“.

Ugyanezen § d) pontjának folytatásaként felveendőnek látnók, hogy: *„a behivatalnokok által fizetendő állami és egyéb adók, mint a rovatos kimutatás külön függeléke nyilvánvántartandók; hasonlóképen az általuk fizetendő nyugdíjjárulékok az e) pontnál.*“

E nyilvánvántartás célja, mely az évi rendes költségelőirányzatra is kiterjed és amely az egyházi évi számadásokba is beillesztendő, azon sajnálatos esetek elkerülése, melyeknél fogva a behivatalnokok által fizetendő állami és egyéb adó, nemkülönben nyugdíjjárulékok az ellenőrzés hiánya miatt az egyházközségek nyakába szakadnak

Ugyanezen § d) pontja után új pontok gyanánt felveendőnek tartjuk

h) alatt *az évi állandó segélyek összegét* (III. t.-c. 7. §. 66.)

i) alatt *az egyházfentartási alap állandó évi járulékát.*

A 8. §. utolsó pontja úgy szövegező, hogy abból világosan kitűnjék, hogy *az egyházi tisztviselők az egyháztól élvezett javadalmuk után a IV-ik osztályu állami adó alapján tartoznak egyházi adót fizetni.*

A 9. §. első bekezdésében a harmadik sorban olvasható *„egyenes adó*“ szavak után beillesztendő volna: *„vagy templomi szék jogaik*“.

10. §. utolsó pontjához annak folytatásaként felveendő: *„ha a családfő ez iránti jogosultságát legkésőbb az egyházi adó kivetési jegyzék közszemlére kitételének ideje alatt a presbyteriumhoz szóban vagy írásban bejelentette.*“

Ugyanezen §-hoz új pont gyanánt csatolandó: *özvegy nők és egyes házasok a reájuk eső személyi adónak felét fizetik.*

A 13. §. a) pontja I. alatti részletezés után beillesztendő: *Ha a semmi állami adót nem fizetők magasabb kereset képessége más uton megállapítható, személyi adójuk viszonylagos összegét a presbyterium állapítja meg.*

IV. törvénycikk.

A 2 §. e) pontja kihagyandó.

A 3. §. második bekezdésében 25°/_o helyett: „20°/_o missiói célokra fordítatik.“

A 6-ik §. egészen kimarad.

A 8. §. így módosuljon: „Annak a családfőnek, aki magát a közalapi járuléktól még a törvény életbe léptetése előtt megváltotta, a megváltási összeg a közalaptól az illetőnek vagy családjának visszatérítetik.“

V. törvénycikk.

A 34. §-ban a fegyelmi esetek pontosabb és szabatosabb körülírása és meghatározása kívánatos.

A 103. §. harmadik kikezdése ezzel a mondattal bővítendő: „hozott ítéletnek, ha az a 35. §. d, é, f) pontjában meghatározott büntetésről szól.“

VI. törvénycikk.

A 34. §. a tanítói fizetéseket szabályozó új állami törvények rendelkezéseivel egybehangzólag átalakítandó.

VII. törvénycikk.

9. §. c) pontja így módosítandó: „ha rájuk nézve egyházhatósági határozattal vagy egyházi bírósági ítéletekkel a munka, — illetőleg hivatal folytatási képtelenség állapítatik meg“.

14. §. így szövegezendő: „a megállapított nyugdíjösszeg kifizetése havonként előre teljesítendő, a nyugdíjigény megállapítását követő hónap első napjától kezdve.“

25. §. új szövege ez lenne: „a neveltetési segély úgy a fiu, mint a nőárvák 24. életéveinek betöltéséig tart. A segélyezés azonban megszűnik, ha korábban jutnak megélhetőséket biztosító álláshoz, melynek jövedelme legalább is kétszerese a kiszolgáltattott segélynek.“

26. §. 4-ik pontjában módosulás: „közalap összes folyó jövedelmének 20°/_o-a.“

Számvevőszék beterjeszti az egyes egyházak anyagi ügyeire vonatkozó jegyzőkönyveit, s kéri egyházmegyei gyűlést azok elfogadására.

Jelen vannak Bálint Dezső esperes és Sebeő Gyula vili tanácsbíró elnöklete alatt Hézsér Emil, Ölbey János, Bartha József, Gecse Lajos, Keresztury József számvevők. Ez utóbb. ugyis, mint jegyző. Továbbá Zitás Bertalan egyházmegyei pénztárnok.

Számvevőszék a jelentések meghallgatása után az előterjesztések közül a fontosabbakat a következőkben terjeszti elő az egyházmegyei gyűlésnek:

Bodrogszentesi járás: A vajdácskai, bereckii, kis-kövesdi, szomotori, bodrogszentesi, vékei, királyhelmei, kistárkányi, ágcsernyői, nagytárkányi, agárdi, leányvári, perbenyiki, nagygéresi, kispéteri egyházak számadásai rendben vannak.

Nagykövesden a kiadási tételek ellen több rendbeli kifogás emelhető. Oltvány beszerzés, méhes építés, s utazások költségei jórésben a lelkész terheit képeznek, ez utóbbi címen 88 korona kiadás merült fel.

Az egész számadáson végigvonuló költségek hajlamot — mely nem áll arányban a kis egyház anyagi viszonyaival — tovább folytatni nem látja helyesnek a számvevőszék. Intézkedés teendő részint a helytelen címen elköltött összeg visszatérítésére, részint a jövőbeni takarékoság szemelött tartására. Javasoljuk, hogy a járási számvevő felmerült összes észrevételeit közölje a nagykövesdi lelkészszel s kérje be ezekre válaszáat, a felvilágosító válasz beérkezése alapján a számvevő adjon be véleményes jelentést őszi gyűlésünkre.

Bodrogmező számadása rendben van. Azonban a Lábos Endre elleni perben felmerült 510 koronát ez ideig sem fizették vissza az egyház pénzét elköltő egyháztalabok az egyház pénztárába. Javasolja számvevőszék, hogy ez összeget az akkori gondnokon, mint pénztárnokon hajtja végre az egyházmegyei ügyész, Dr. Lengyel László, s eljárásának eredményéről őszi gyűlésünkre tegyen jelentést.

Lelesz. Tőkepénzek kimutatásánál Czompok Jánosné 1911-ben befizetett 16 korona tőkéből 10 koronát, maradt 6 korona tőketartozása. Ez éven összes tartozását kifizette s 6 korona helyett 16 koronát vett be tőle a gondnok. Nevezettnek 10 korona tőke s 1 korona kamat az egyház pénztárából visszatérítendő az 1913. évi számadásnál.

1911-ben 8 kiadási tételhez 10 fillér portó irandó s így a tármaradvány 1911-ben 2017 kor. 20 fill.

1912-ben bevétel tőkepénz tőke s kamatnál nem 56 kor. 72 fill., de 67 kor. 70 fillér.

Bevétel 4-ik tétel kihagyandó, mivel ez a 80 kor. 1911-ben 1005 koronával együtt bevételeztetett, kivéve, ha ez éven ismét nem küldöttek Amerikából 80 koronát. E tényt előkönyörgő számvevőnél igazolni köteles. E 80 korona elhagyásával összes bevétel 10605 kor. 14 fillér.

Kiadási tételek 3. pont alatt nem 656 kor. 98 fill. de 656 kor. 80 fillér lett kiadva.

24. tétel alatt nem 60 kor., de 20 korona lett nyugta szerint kiadva. Összes kiadás 8945 kor. 13 fillér.

Tármaradvány : 1660 kor. 01 fillér.

Egyházmegyei gyűlés kiküldi Keresztury József számvevőt, hogy a leleszi gondnoki számadást a helyszínen vizsgálja felül s számoltassa le újból a gondnokot, s eljárásának eredményéről tegyen jelentést azonnal az esperesi hivatalhoz.

Tállyai járásban : mádi, ondi, golopi, prűgyi, tarcali, tiszaladányi, báji, taktakezézi, tállyai, szerencsi mezőzombori egyházak számadásai rendben.

Csobaj számadása jó, de az ellen nyugtákat jövőben az illetőkkel kell aláíratni.

Monok számadása jó, de a nyugták kiállítására jövőben több gond fordítandó.

A cigándi járásban : Láca. Kiadási tétel. 29 tétel néhai Török Andor lelkész temetkezési költsége 344 kor. 14 fill.-be van feltüntetve, cbből 119 kor. 50 fill. a felszámított bor és pálinka költség.

Indítványozza számvevő, különösen a lelkészi temetések, de általában a vidékenként nagy mérvben elfajult halotti torok tartásának egyházi törvénykezés utjáni megszorítását, esetleg erre vonatkozólag szabályrendelet készítését.

Kiadási tétel 41. szám alatt megválasztott lelkész szállítási költségére 149 kor. 85 fill. fizettetett, a többi 160 kor. 30 fill. nagyrésztben meg nem engedett költséges utazgatásokból és evés-ivásból származik s így az el nem fogadható.

Utasítatik az egyház presbiteriuma, hogy kiadási tétel 41. sz.-ot részletes, a kiadás okát is feltüntető nyugtákkal igazolja, e nyugtákat 30 nap alatt terjessze a járás számvevőjéhez, Ölbey János cigándi lelkészhez, ki ezeket a nyugtákat elbírálás végett őszi egyházmegyei gyűlés elé terjeszti.

Pácin. Sok kiadási tétel, így: V. 13, VII. 17, XII. 29, 31, 34, 35, 36, XIII. 39, 40, 41, 42, 44, 47, 48. számok alatt bevezetett kiadások összesen 2639 kor. 12 fillér értékben nyugtázva nincsenek.

Szigoruan utasítatik egyházi előljáróság ezen nyugtáknak 30 nap alatt a járás számvevőjéhez való betérjesztésére, ki aztán erről haladéktalanul értesíteni tartozik az esperest.

Karos. Számadásához mellékelt nyugtái hánytvetett papiron, legnagyobb részben gondnok által vannak igazolva. Sárospatak s Ujhelybe tett fuvardijak 140 kor. 94 fillért tesznek ki s mindezeket gondnok igazolja egy-egy esetenél 5—23 kor.-ig terjedő értékekben. Kiadási 2. tételnél egyházlátogatóság ellátása címén 54 kor. 68 fill. tüntettetik fel.

Szigoruan utasittatik, a karosi egyház előljárósága, hogy kiadási tételeibe évenként 5 korona irodai szükségletet állítson be, hogy számadási nyugtáit rendes papi-ron állítsa ki. Egyházlátogatás ellátása 20 koronában állapították meg, 34 kor. 68 fill. pedig az egyház pénztárába visszafizetendő.

Karcsa. Számadásában mult évi tetemes tármaradvány feltüntetve nincs, állítólag ez Dakos András volt gondnok terhére iratott, de mint ilyen sem szerepel a számadás tételei között.

Az új gondnok számadása alapján, tekintet nélkül Dakos András számadására, mely birói eljárás tárgyát képezte már, vizsgálendő meg a pénztár állása.

Nagyrozvágý, Kisrozvágý, Semjén, Ricse, Cigánd, Karád, Luka, Crös számadásai a legtöbb helyen hiányosan beterjesztett s több esetben egészen hiányzó ellen-nyugták hiánya mellett rendben találtattak.

Utasítandók általában az egyházak a számadás utasítási rendelete értelmében jövőben a bevételi ellennyugtáknak is hiánytalan beterjesztésére.

A sárospataki járásban: Erdőbénye, Tolcsva, Sárospatak, Vámosujfalu, Sára és Bodrogolaszi számadása rendben van.

Bodrogzsadány számadást nem adott, felhivatik, hogy a járás számvevőjéhez számadását 30 napon belül adja be.

Vissen az eltávozott tanítónak a gondnok lelkészi utalvány nélkül többet adott ki 241 kor. 18 fillérral és a számadások 30-ik kiadási tételének nyugtája szerint nem 200, hanem csak 100 koronát számolhat el. Így a lemondott gondnok pénztári maradványa 456 kor. 41 fillérben állapították meg.

Szabó Ferenc vissi lakos volt gondnoknak keresete Szili József tokaji tanítón felmaradván, a leszámolással Horváth János és Sebeő Gyula egyh. megyei tanácsbírók bizatnak meg.

Tokaj számadása rendben van, de a tőkepénzek kimutatásának 10, 12, 14. és 15. tétele alatt 968 korona jótállással biztosított tartozások után 493 kor. 84 fillér kamathátrálék van feltüntetve. Ezen tartozás behajtása felől már intézkedett a presbiterium, de üdvös dolog ezen peresítés s kontróban való tartása.

Erdőhorváti számadása rendes. A tőkepénzek kimutatásában azonban a „kötvény értékének kelte“ és „miként van a tőke biztosítva“ rovatok kitöltetlen maradtak. Jövőre ezek a rovatok is kitöltendők.

Bodrogheresztúr számadása rendben van, jövőre azonban a bevételek is ellennyugtákkal legyenek igazolva.

Kenézlő számadása rendes.

A vissi hitelszövetkezet betét könyvén a tőkepénzek kimutatásában van az egyháznak tőkepénze 1337 kor. 33 fillérje. Templom-alap.

Az 1912. évi bevételi rovat alatt a kenézlői egyház felvett a templomépitési alapból 550 koronát. A kimutatás szerint pedig a betét még most is 1337 kor. 33 fillér. Melyik alapból lett hát a kölcsön felvéve?

A vissi hitelszövetkezetnél letett összegre nézve javasolja számvevőszék, hogy csakis az egyházmegyei hatóság jóváhagyásával vehető fel az egyház presbiteriumának javaslata alapján.

Bodroghalász számadása igen nehézkes menetű. A magtárból eladtak 75 véka búzát és 20 véka gabonát. A bevett pénzt azonban nem számolták el. Utasítatik gondnok e pénz elszámolására.

Az egyházlátogatási pénztárvizsgálat alkalmával a gondnok valami külön kasszát emlegetett, a melyiket az iskola építésre tett adósságok rendezésére fordítanak. Ezen homályos ügynek rendezésére Bartha József számvevő küldetik ki.

A kiadási tételek 2-ik száma alatt Galambos volt tanítónak 56 korona kiadási többlet van kifizetve. Hon-

nan térül ez vissza? Erre nézve is terjedjen ki számvevő vizsgálata.

Olaszliszka számadása jó, azonban a tőkepénzek után esedékes 189 kor. 99 fillér kamatból 86 kor. 69 fillér hátralék maradt. Az 1, 2, 5. és 11. tétel alatti adók sok tőke és kamat tartozásainak behajtását javasolja számvevőszék, amennyiben még a múlt év előtti kamat tartozásaikat sem fizették be az illetők.

Megyaszoí járásban: Sajóhidvég, Sajókesznyéten, Legyesbénye, Megyaszó, Alsódobsza számadása rendben van.

Megyaszó, Tiszaluc, Taktaszada, Alsódobra, Hernádnémeti tőkepénzeinek táblás kimutatására utasítatnak.

Tiszaluc, Berzék több tételben homályos számadásának megvizsgálására Gecse Lajos számvevő küldetik ki.

Taktaszada: közpénztári bevétel 6 fillérrel kevesebb. Közpénztári kiadás II. 13. sz. a. 7 kor. 48 fill., 7 kor. 28 fillérre helyesbitendő s így a maradvány 709 kor. 59 fillér lesz.

Gesztely, Hernádkak alapítványi és tőkepénzei a közpénztári számadástól külön is vezetendők.

Hernádnémeti: közpénztári kiadás 20. tétel 1 koronával több s így a pénztári maradvány 2306 kor. 04 f. lesz. Földbérletből 231 kor. 40 fill. hátralék van. E hátralék azonnali beszedésére gondnok utasítatik.

Egyházmegyei gyűlés a számvevőszék jelentéseit tudomásul veszi, az azokban foglalt javaslatokat a gyűlés határozati erőre emeli s fölhívja az egyházakat, melyekre nézve megjegyzés tétel, hogy a számvevőszéki határozat értelmében intézkedjenek.

Esperes jelenti, hogy a f. évi őszi egyházkerületi gyűlést a régi szokásnak és gyakorlatnak megfelelőleg a mi egyházmegyénkben kell megtartani, amennyiben minden 16 ik évben sorrend szerint, az egyes egyházmegyék köteleztetnek a gyűléstartásra. Előterjeszti egyszersmind azt is, hogy az ily gyűlések megtartása tetemesebb költ-

séggel jár, mivel a gyűléstagok ellátása egészben a gyűlést elfogadó egyházra nehezül, erre való tekintetből a jómódú és nagy népességű cigándi egyházat gondolja ülésstartásra legalkalmasabbnak.

Ölbey János cigándi lelkész kijelenti, hogy ő a maga részéről szívesen áll rendelkezésére az egyházkerületnek s igyekezni fog, hogy gyülekezete is szívélyesen várja és lássa el az egyházkerületi gyűlés tagjait.

Mindezen jegyzőkönyvi pontok felolvasás után

hitelesítették.

JEGYZŐKÖNYV.

Felvétetett az alsózempléni ref. egyházmegye segélyosztó bizottságának 1912. év december hó 4-én tartott ülésében.

Jelen voltak: Meczner Béla gondnok, Bálint Dezső esperes, Zitás Bertalan és Máthé Gyula tanácsbírák.

Esperes jelenti, miszerint a folyó évi segélyezésre 2662 K. 79 f. áll rendelkezésünkre, még pedig: államsegély 1285 K. 65 f., Baldácsy alapból 857 K. 14 f., Nagy Gedeon alap. 400 K., Hollandi alapból 120 K., mely összeg következőleg osztatott fel:

1. Lelkeszi özvegyek s árvák:

Balsay Istvánné	---	80 K.
Gönczy Józsefné	---	80 "
Horkay Jánosné	---	80 "
Terhes Barnáné	---	80 "
Kereszturi Zsigm.-né	80	"
Molnár Pálné	---	80 "
Lábos Menyhértne	---	80 "
Zitás Istvánné	---	80 "
Tatár Mihályné	---	80 "

Kovács Zsuzs. temet.	40	"
Kovács Piroska	---	40 "
Összesen	---	800 K.

2. Tanító-özvegyek s árvák:

Teleki Pálné	---	60 K.
Tóth Ferencné	---	60 "
Bodnár Lajosné	---	60 "
Kiss Józsefné	---	60 "
Szekeres Mihályné	---	60 "

Varga Erzsébet	---	40 K.
Palság Gézáné	--	60 „
Fodor Károlyné	---	60 „
Bajkai Imréné	---	60 „
Farkas Károlyné	---	60 „
Szánthó Sándorné	---	60 „
Összesen	--	640 K.

3. *Vegyesekre:*

BacsKay Károly val-		
lásoktatásért	---	60 K.

Nagy Kálmán vall. okt.	60	„
Mikó b.-mezői t.v.okt.	60	„
Sóstófalva építkezésre	100	„
Lelesz építkezésre	100	„
Borcsik János	---	60 „
Palúr M. gyógyítására	80	„
Kiséri Béla jutalmaz.	40	„
Trócsányi M. jutalm.	40	„
Könyvtárra	---	40 „
Összesen	--	640 K.

4. Egyházmegyei pénztár 582,79 K.

II. Bírósági ügyek.

I.

JEGYZŐKÖNYV,

felvétellett Sárospatakon, 1912. év december hó 4-ik napján az alsó-templéni időszaki tanácsnak, mint fegyelmi bíróságnak a karcsai ref. egyház volt gondnoka, Dakos András ellen beadott panaszos ügyek tárgyalásáról.

Jelen voltak a bíróság részéről: Meczner Béla gondnok, mint tárgyalást vezető elnök, Bálint Dezső esperes, papi elnök, Sebeő Gyula világi, Zitás Bertalan és Hézsér Emil papi tanácsbírák, ez utóbbi mint előadó és bírósági jegyző.

A felek részéről: Máthé Gyula karcsai lelkész, Vajda János és István, mint panaszlók képviselői, Dakos András, mint panaszlott és Dr. Szánthó Elek, mint egyházmegyei ügyész, úgy is, mint Dr. Csizy Béla ügyvéd megbizottja, a panaszosok képviselőjében.

Tárgyalás alatt van Vajda János és társainak több rendbeli panasz a karcsai református egyház vagyoni és adózási ügyeinek kezelése ellen.

Elnök az ülést megnyitván, az V. t.-c 54. §-a értelmében felhívja a bíróság tagjait nyilatkozásra, hogy nem forog-e fenn reájok nézve az V. t.-c. 49. §-ában elősorolt érdekeltségi eset?

A bíróság tagjai nemmel felelnek.

Felhívja az elnök a feleket és képviselőjét, hogy nincs-e a bíróság valamelyike ellen törvényen alapuló érdekeltségi kifogásuk?

Felek jelentik, hogy nincs.

Elnök megállapítja, hogy az időszaki tanács tagjai kellő számban vannak jelen és hogy az szabályszerűen megalakult, megállapítja továbbá, hogy az érdekelt felek szabályszerűen megidézettek és meg is jelentek.

Miután a bíróság illetékessége ellen kifogás nem emeltetett, elnök

elrendeli az ügy érdemleges tárgyalását. Hézsér Emil előadó ismerteti az ügy állását, mely szerint Vajda János és 49 társa f. év január hó 10-én egy beadványt intéztek az espereshez, melyben hét rendbeli panaszt terjesztenek elő, melyek mindannyian a karcsai egyház vagyoni és adóügyi dolgainak szabálytalanságával foglalkoznak. Az esperes a beadványból a fegyelmi vétség tényálladékát látván megállapíthatónak, az előzetes vizsgálat megtartásával Keresztury József egyházlátogatót bizta meg. A megbizottak eljárása eredményre nem vezetvén, Horváth János papi tanácsbíró-t küldte ki Karcsára a panaszlott ügyek megvizsgálása céljából, aki Karcsán két alkalommal megjelenvén, megállapította, hogy Dakos András gondnoki hivatalában nem járt el kellő gondossággal, minek következtében a pénzbeli bevétel és a gondnoki elszámolás közt különbözetek merültek fel.

Elnök felhívja a jelenlevő feleket, hogy az ügyre vonatkozó állításait, bizonyítékaikat terjesszék elő, mire panaszosok ismétlik a beadványaikban előterjesztett kifogásaikat, Dakos András panaszlott pedig előadja, hogy bár a vizsgálat folyamán pénztári hiány állapítottatott ugyan meg, de hogy az miként állhatott elő, arról semmit sem tud, mert ő az egyház pénzéből a maga céljaira semmit sem használt fel, de állításának igazolására bizonyítékot nem tud felmutatni.

Elnök a tárgyalást felfüggesztvén, zárt tanácskozmány után nyílt ülésben kihirdeti a bíróságnak egyhangúlag hozott

ítéletét :

Bíróság Dakos András, volt karcsai gondnokot 2086 kor. 76 fillér el nem számolt s az egyházi pénztárt illető összeg erejéig s az eljárás folyamán felmerült 72 korona perköltségben, együttesen 2158 kor. 76 fillérig 60 nap alatti különbeni végrehajás terhe mellett elmarasztalja s gondnoki teendőinek felületes és hanyag teljesítése felett rosszalását fejezi ki.

Indokok :

A karcsai egyház a felmerült építkezési költségek fedezésére 1906-tól kezdődőleg rendkívüli egyházi adót vetett ki az egyháztagokra s a kivetésből befolyt összeg az építkezés folytán előállott adósság törlesztésére volt fordítandó. A kivetési lajstromok és más okmányok alapján, úgymint a gondnoki napló, egyházi számadás

és takarékpénztári nyugták alapján a presbyterium s panaszlott gondnok jelenlétében a végleges leszámolás 1912. évi aug. hó 19-ik napján megejtetvén, megállapított, hogy a pénztárban 2086 kor. 76 fillér pénztári maradványnak kellene lenni, de ezen összeget a gondnok nem tudta előmutatni, azt állítván, hogy ő nála tudomása szerint nincsen semmi egyházi pénz. Miután pedig az előmutatott számadási adatok a 2086 kor. 76 fillér pénztári készletet tüntettek fel, ezen összegnek megfizetésében Dakos Andrást el kellett marasztalni.

Az ítélet kimondásánál enyhítő körülménynek kellett beszámítani azt, hogy a bírósági tárgyalás folyamán a bíróság azt az impressiót nyerte, hogy panaszlott az ő primitív műveltségével képtelen volt gondnoki hivatásának megfelelni, számadását azzal a pontossággal vezetni, melyet az ily pénzügyi dolgok megkívánnak; enyhítő körülménynek kellett beszámítani a gondnoki számadás ellenőrzésénél tanúsított azon felületességet, melyet a vizsgálat vezetésével megbízott bíró azon ténykörülményben állapított meg, hogy a gondnok által vezetett napló évenként nem záratott le, így a hivatalos egyházi számadás és gondnoki napló egybevágóságára nem volt alkalom, ezért kellett az ítélet kiszabásánál a súlyosnak látszó fegyelmi vétséget a legenyhébb fegyelmi büntetéssel sújtani.

A perköltséget 72 koronában kellett megállapítani és pedig 10 koronát az ügyvédi képviselő díjába, 12 koronát az egyháznak megtérítendő fuvardijban és 50 koronát a vizsgálóbíró két alkalommal Karcsára való utazása és napidijában. Ezen összeg erejéig panaszlott elmarasztalendő volt, mivel bűnössége beigazoltatott.

Az elnök megállapítja, hogy az ítélet kihirdetésénél a fent megnevezett érdekelt felek mind jelen voltak, kiket az elnök felhív az iránt való nyilatkozatra hogy megnyugosznak-e az ítéletben vagy felebbeznek?

Máthé Gyula, Vajda János és Vajda István az ítéletben megnyugszik. Dakos András nem nyilatkozik. mire az elnök figyelmezteti, hogy 15 nap alatt jogában van felebbezését az esperesi hivatalhoz beadni.

Kmft.

BÁLINT DEZSŐ
egyházi elnök.

MECZNER BÉLA
világi elnök.

HÉZSER EMIL
jegyzőkönyvvezető.

II.

JEGYZŐKÖNYV.

Felvétellett Sárospatakon 1913. évi április hó 21. napján az alsözempléni ref. egyházmegyei egyházi bíróságnak, mint közigazgatási bíróságnak Győrfi Györgyné felebbezési ügyében tartott tárgyalásáról.

Jelen voltak: A bíróság részéről: Bálint Dezső esperes és Meczner Béla gondnok elnökség, utóbbi mint a tárgyalást vezető elnök. Gecsey Péter, Ölley János, Zitás Bertalan, Máthé Gyula. Horváth János, Kóczán Miklós, Miklós Béla, Dr. Kovács Gábor, Gortvay Aladár tanácsbírák és Dr. Vitányi Miklós világi aljegyző, mint jegyzőkönyv-vezető.

Tárgyalás alatt van Győrfi Györgynének az újcsanálói egyház presbyteriuma által hozott azon határozata elleni felebbezése mellyel a templomi 3-ik székéből kitiltattott.

Felek részéről jelen vannak Nagy János gondnok és Győrfi Györgyné panaszos felebbező.

Elnök az ülést megnyitván, az V. t.-c. 54. §-a értelmében felhívja a bíróság tagjait a tekintetben való nyilatkozásra, hogy tudomásuk szerint nem forog-e fenn valamelyikükre nézve a 49. §-ban felsorolt hivatalból figyelembe veendő érdekeltiségi eset?

Megállapított, hogy sem hivatalból figyelembe veendő érdekeltiségi eset fenn nem forog, sem törvényen alapuló érdekeltiségi kifogás nem tétetett.

Erre az elnök megállapítja, hogy a bíróság érdektelen tagjai kellő számban vannak jelen és hogy az szabályszerűen megalakult.

Elnök elrendeli az ügy érdemleges tárgyalását. Zitás Bertalan előadó ismerteti az ügy állását. A felek felszólalása után elnök a tárgyalást berekeszti és zárt tanácskozmány után nyílt ülésben kihirdeti a bíróság által egyhangulag hozott következő

ítéletet:

Az alsözempléni ref. egyházmegyei egyházi bíróság Győrfi Györgyné panaszos kérelmének helyt ad és az újcsanálói presbyterium vonatkozó határozatának azt a részét, a mellyel Győrfi Györgyét a templomi 3-ik szék használatától eltiltotta, megváltoztatja s Győrfi Györgynét feljogosítja arra, hogy 25 koronának

az egyház pénztárába leendő befizetése után továbbra is a 3-ik székben foglalhasson helyet. Ha pedig ezt a 25 koronát meg nem fizetné, templomi ülőhelye a 4-ik székben jelöltetik ki.

Indokolás :

Az ujcsanálosi egyház presbyteriuma Győrfi Györgyné egyháztagot, mert Szabó Bálintnéval a templomban az ülőhely miatt szóváltásuk volt, dorgálásra és egyben a 3-ik székben eddig elfoglalt helyének elhagyására ítélte, mert az ülőhelyeknek a templom építése után történt kiosztása alkalmával hozott határozathoz képest a 3-ik székben csupán azok foglalhatnak helyet, akik 150 koronával járultak a templom építési költségeihez. Győrfi Györgyné pedig csak 125 koronával járult a templomépítéshez s ekként az említett határozat szerint, noha a templom felépítése óta a 3-ik székben ül — csak a 4-ik székben van jogos helye.

Győrfi Györgyné a presbyteriumnak a 3-ik székhől való kitiltatását illető határozatát megfelelteszte s kéri a presbyterium határozatának részbeni megváltoztatásával a 3-ik székben eddigi ülőhelyének további használatára magát feljogosíttatni. Kérelme indokául előadja, hogy bár ő csak 125 korona készpénzt adott a templom építésre, de az egyház részére egy s más apróbb szíveségeket, kiadásokat tett, a melyekre más nem vállalkozott s a melyeknek értéke legalább 25 koronát tesz ki s ezekkel együtt ő is legalább 150 koronával járult a templom építés költségeihez.

Ezeket figyelembe véve Nagy András akkori gondnoktól kérte is, hogy a 3-ik székben foglalhasson helyet azok között, a kik 150 koronával járultak a templom építés költségéhez s kérelmére ezt neki a presbyterium meg is ígengedte s azóta háborítlanul a 3-ik székben ül.

A bíróság elrendelte a vizsgálatot arra nézve, vajjon van-e a templomi ülőhelyek kiosztására nézve érvényes egyházközségi határozat és hogy feljogosíttatott e Győrfi Györgyné arra, hogy a 3-ik székben foglalhasson helyet.

A vizsgálatot az egyházlátogatóság foganatosította az elnökségtől nyert megbízatás alapján s ez alkalommal megállapíttatott, hogy a templomi ülőhelyek kiosztására nézve érvényes egyházközségi határozat hozva nem lett, sőt még a vonatkozó presbyteri határozat sem lett jegyzőkönyvbe foglalva, de a kihallgatott

Nagy András, Vitelki János és Nagy János tanuk vallomásából és Győrfi Györgynének ezen vallomásokkal egyező előadásából megállapítható, hogy a templomi ülőhelyek a szerint lettek a presbyterium által kiosztva, a mint az egyes egyháztagok a templom építési költségeihez hozzá járultak, s a harmadik székben azok foglalhattak helyet, a kik 150 koronával járultak a templom építés költségeihez.

És bár Nagy András volt gondnok egyedül álló vallomással valószínűsítve van is Győrfi Györgyné azon állítása, hogy ő a 3-ik székben a presbyterium engedélyével foglalt helyet, épen az egyháznak tett szivességeire való tekintettel azok között, akik 150 koronával járultak a templom építés költségeihez, jegyzőkönyvbe foglalt presbyteriumi határozattal ezt a körülményt igazolni nem tudja, mert magának Nagy Andrásnak vallomása szerint ez a határozat nem lett jegyzőkönyvbe foglalva.

Mindezek után figyelemmel arra, hogy Győrfi Györgyné a templom építése óta háborítlanul a 3-ik székben foglalt helyet, meg kellett állapítani Győrfi Györgynének azon jogosultságát, hogy ő a 3-ik székben továbbra is helyet foglalhasson, de csak oly feltétel mellett, hogy a templom építési költségeire adott 125 koronát 150 koronára egészíti, illetve az egyház pénztárába 25 koronát befizet, mert azt a jogát, hogy néki szivességei ellenértéke fejében kivételképen megengedtetett, hogy a 3-ik székben foglalhasson helyet, teljes hitelt érdemlő jögerős presbyteriumi határozattal igazolni nem tudta.

Ezután elnök felhívta a feleket az iránt való nyilatkozattételre, hogy megnyugosznak-e az ítéletben, vagy pedig felebbeznek?

Győrfi Györgyné kijelentette, hogy az ítéletben megnyugszik. Nagy János gondnok kijelenti, hogy e tekintetben a presbyterium mellőzésével nyilatkozatot nem tehet.

Kmft.

BÁLINT DEZSŐ
egyházi elnök

MECZNER BÉLA
világi elnök.

DR. VITÁNYI MIKLÓS
jegyzőkönyvvezető.

III.

JEGYZŐKÖNYV,

felvétellett Sárospatakon, 1913. évi április hó 21. napján az alsózempléni ref. egyházmegyei egyházi bíróságnak, mint közigazgatási bíróságnak Séra Jánosné és társai panasza folytán tartott tárgyalásról.

Jelen voltak : A bíróság részéről : Bálint Dezső esperes és Meczner Béla gondnok, utóbbi, mint tárgyalást vezető elnök, Gecsey Péter, Hézsér Emil, Ölbey János, Zitás Bertalan, Máthé Gyula, Horváth János, Kácsán Miklós, Miklós Béla, Dr. Kovács Gábor, Sebeő Cyula, Gortvay Aladár tanácsbírák és Dr. Vitányi Miklós világi aljegyző, mint jegyzőkönyvvezető.

Tárgyalás alatt van : Séra Jánosné és társai pácini lakosoknak régi templomi székük visszakövetelése tárgyában felmerült közigazgatási bírósági ügy.

Esperes indítványára a bíróság meghozta s elnök kihirdette a következő

végzést :

A bíróság elrendeli a vizsgálat megtartását s annak foganatosítására az esperes elnöklete alatt Ölbey János és Miklós Béla tanácsbírákat küldi ki.

Kmft.

BÁLINT DEZSŐ
egyházi elnök.

MECZNER BÉLA
világi elnök.

Dr. VITÁNYI MIKLÓS
jegyzőkönyvvezető

IV.

JEGYZŐKÖNYV.

Felvétellett Sárospatakon, 1913. évi április hó 21. napján az alsózempléni ref. egyházmegyei egyházi bíróságnak, mint közigazgatási bíróságnak Jakab Antal taktaharkányi tanító panaszos ügyében tartott tárgyalásáról.

Jelen voltak. A bíróság részéről : Bálint Dezső esperes és Meczner Béla gondnok elnökök, utóbbi mint tárgyalást vezető elnök. Gecsey

Péter, Hézsér Emil, Ölbey János, Zitás Bertalan, Máthé Gyula, Horváth János, Kóczán Miklós, Miklós Béla, Dr. Kovács Gábor, Sebeő Gyula, Gortvay Aladár tanácsbírák és Dr. Vitányi Miklós világi aljegyző, min jegyzőkönyvvezető. Felek részéről: Székely Imre taktaharkányi lelkész.

Tárgyalás alatt Jakab Antal taktaharkányi tanító, mint panaszos és a taktaharkányi egyház között tandíjkárpótlása tárgyában felmerült közigazgatási bírósági ügy.

Eluők az ülést megnyitván az V. t.-c. 54, §-a értelmében felhívja a bíróság tagjait a tekintetben való nyilatkozásra, hogy tudomásuk nem forog-e fenn valamelyikükre nézve a 49. §-ban felsorolt hivatalból figyelembe veendő érdekeltégi eset.

Megállapítatik, hogy sem hivatalból figyelembe veendő érdekeltégi eset fenn nem forog, sem érdekeltégi kifogás nem tétetett.

Erre az elnök megállapítja, hogy a bíróság érdektelen tagjai kellő számban vannak jelen és hogy az szabályszerűen megalakult. Ezután elrendeli az ügy érdemleges tárgyalását. Sebeő Gyula tanácsbíró ismerteti az ügyállását. Székely Imre lelkész felszólalása után, a ki ismétli a panaszra tett felterjesztésében előadottakat. a bizonyító eljárás befejeztetvén, elnök a tárgyalást berekeszti s zárt tanácskozmány után nyílt ülésben kihirdeti a bíróság egyhangulag hozott következő

ítéletét :

Az alsözempléni ref. egyházmegyei egyházi bíróság mint közigazgatási bíróság panaszos kérelmének helyt ad, évenkénti tandíjjavadalmát 243 koronában megállapítja s utasítja a taktaharkányi egyházat, hogy ezen összeg esedékes részleteit a nyert államsegélyből panaszosnak fizesse ki. Ha a fizetés kiegészítés az államsegélyből ki nem telne, úgy annak fedezetéről költségvetésileg gondoskodják.

Indokolás :

Jakab Antal taktaharkányi tanító kérvényében előadja, hogy az egyetemes konvent tandíjjövedelmét díjlevél szerint 243 koronában állapította meg és ezen összeget az 1910—11. tanévre két részletben fel is kezelte, miután azt az egyetemes adóalap végrehajtó bizottsága, mint ideiglenes segélyt a taktaharkányi egyháznak megküldte. — Midőn pedig a 139859 910. számú vallás- és köz-

oktatásügyi miniszteri rendelet alapján a szerencsi m. kir. adóhivataltól az 1910. szeptember 1-től 1911. augusztus 31-ig terjedő időre engedélyezett 146 koronát, mint évi tandíj kárpótló összeget felvette, ezen összeget az egyetemes adóalap végrehajtó bizottságának leendő visszaszámítás céljaira az egyház pénztárába vissza kellett fizetnie, de az egyházi hatóság és az állam számítása között támadt 97 korona különbség élvezetében meghagyatott. Az egyház ezen 97 korona különbséget, miután költségvetésében ez összeget fedezve látta, az 1911--12. tanévre és az 1912—13. tanév I. felére is folyósította, míg a II-ik félévre esedékes részletet 48 kor. 50 fillért folyósítani nem hajlandó.

Előterjeszti, hogy az egyetemes adóalap végrehajtó bizottsága a taktaharkányi két tanítóú iskola részére panaszost illetőleg 243 korona tandíj kárpótlást véve alapul, az állam által kárpótolandó tan- és felvételi díjaknak tardijtermészetű szolgáltatásoknak és illetékeknek fedezésére összesen 611 kor. 10 fillért szavazott meg meg s folyósított ideiglenes segélyként és utasította az egyházat, hogy ezen összeget felelősség terhe mellett igyekezék államsegélyként kieszközölni, amde a vallás- és közoktatásügyi miniszterium ragaszkodva a tanítói javadalmi jegyzőkönyvben még 1894-ben megállapított összegekhez, a 611 kor. 10 fillér fedezésére összesen 478 korona 10 fillért engedélyezett. Az egyetemes adóalap számítását a miniszteri rendeletek alapján nyert számítással egybehasonlítva kitűnik, hogy az állam a két tanító részére 176 korona tandíj-jövedelmet nem kárpótló, de a dologi kiadásoknál az egyetemes konvent által megállapított 107 korona helyett 150 koronát utalt, vagyis végeredményében az állami kárpótlás 133 koronával kevesebb, mint amennyit az egyetemes adóalap megállapított, mint költségvetés szerinti szükségletet.

Az egyetemes adóalap azonban ezen 133 korona különbséget, mint rendes segélyt külön cím alatt tovább is utalványozta.

Miután ekként az egyetemes konvent által 243 koronában megállapított tandíjjövedelme 97 koronával több ugyan, mint az állam által e címen kiutalt 146 korona, — de ezen különbség fedezetet talál sz egyetemes adóalap által külön cím alatt utalványozntt 133 korona rendes segélyből: kéri, hogy ezen az egyetemes konvent által díjlevele szerint megállapított 243 korona tandíjjövedelemhez való jogosultsága megállapíttassék 8s a taktaharkányi egyház a fennebbiek szerint 146 korona állami segélynek 243 koronára való kiegészítésére szolgáló 97 korona megfizetésére köteleztessek.

A taktaharkányi lelkésznek a panaszt illető felterjesztésében előadottból is tényként állapítható meg, hogy a 133 korona ideiglenes segélyt az egyetemes adóalap végrehajtó bizottsága rendes segély címen vezette nyilvántartásba és az ekként évente ki is utaltatik; — ennek dacára kéri a lelkészt panaszost kérelmével elutasítani, mert egyrészt a fizetés rendezése után a tanítót egyfelől a díjlevél, másfelől a javadalmi jegyzőkönyv szerinti, tehát kétféle tandíjkárpótlás nem illeti meg, — másrészt pedig nem 133 korona, — hanem 176 korona kellene ahhoz, hogy úgy panaszos, mint a másik tanító a díjlevél szerinti teljes tandíját élvezhetné és így 43 korona hiány mutatkozik ahhoz, hogy a másik tanító is teljes tandíját kapja, a hiány pedig költségvetésileg nem fedezhető.

Mint ahogy ezek szerint nem vitás, hogy az egyház az egyetemes konvent megállapítása szerint panaszos részére 243 korona tandíjjövedelmet biztosított: azt fedezni tartozik, mert az egyház és tanítója közti jogviszony anyagi részét a díjlevél szabályozza. Fedezni tartozik jelen esetben annyival inkább, mert az állam által adott 478 kor. 10 fillért az egyetemes adóalap végrehajtó bizottsága a 133 korona rendes segélylyel 611 kor. 10 fillérré, vagyis a szükséges összegre egészíti ki. Hogy pedig az államkincstár a tanító fizetéséről felvett javadalmi jegyzőkönyv alapján tandíjkárpótlás címen csupán 146 koronát térít meg, ennek hátrányát panaszos csak az esetben viselhetné, ha beigazolást nyert volna az, hogy a javadalmi jegyzőkönyv felvétele alkalmával a tandíjkötelesektől akkor élvezett tandíjjövedelmét tudatosan kisebb összegre mondta volna be, — ami jelen esetben egyáltalán fenn nem forog.

Mindezeknél fogva panaszos kérelmének helyt adni s a rendelkező részben foglaltakhoz képest határozni kellett.

Kmft.

BÁLINT DEZSŐ
egyházi elnök.

MECZNER BÉLA
világi elnök.

Dr. VITÁNYI MIKLÓS
jegyzőkönyvvezető.

Tartalom-jegyzék.

1. Gyűlés megnyitása.
2. Gyűlés megalakulása.
8. Képviselők igazoltattak.
4. Elmaradásukat előzetesen igazolók feljegyzése.
5. Gyűlésről elmaradt tagok igazolják elmaradásukat.
6. Esperesi jelentés.
7. Beiktatott lelkészek.
8. Dr. Kovács Gábor és Dr. Mitrovics Gyula lemondásukat visszavonták.
9. Szavazatbontó bizottság jelentése.
10. Lábos Béla tanácsbíró belegsége miatt maradt el a gyűlésről.
11. Egyházkerületi képviselőkkül kiküldettek.
12. A közalapi és országos gyámintézeti bizottságba Maklár Pap Miklós és Dr. Szántó Elek választottak meg.
13. A kesznyéteni egyház tanítói díjlevele jóváhagyott.
14. Az országos lelkészi nyugdíj illetéket az esperes a 2 ik félévi congruából vagy korpóllékból tartsa vissza.
15. Az egyházak igyekezzenek egyházfentartási alapot létesíteni.
16. A könyöradomány gyűjtés megszabályozása.
17. A Magyar Gazda Szövetség előadás tartására őszi gyűlésünkre meghívandó.
18. A b -olaszi, b.-halászi, b. mezői, szerencsi egyházak az espereshez tegyenek jelentést.
19. A berzéki egyház jelentése tudomásul vétetett.
20. A szomotori egyház iskolájának államosítása elfogadtatott.
21. Egyetemes adóalaphoz folyamodjanak az abból nem részesülő egyházak.
22. Iskolaszékek a végbizonyítványokat szabályszerűen állítsák ki.
23. Jelentés a lelkészi értekezletekbe belépett világi tagokról.
24. A mádi egyház jelentését a „Szegényalapról“ tudomásul vettük.
25. Sebeő Gyula közben jár a Tarnayné-féle földek eladása érdekében.
26. A b. zsadányi templomról felveendő szakértői jelentés az espereshez adandó be.

27. A legyesbényei egyház jelentését az építkezésekről tudomásul vettük.
28. A sóstófalvai tanító adóügyéről lelkész adjon jelentést.
29. Tállyai egyházban a tanító követelését Dr. Kovács G. és Horváth J. vizsgálják meg.
30. Tállyai alapítványok kezeléséről évenként külön jelentés adandó.
31. Iskolalátogatók figyelmeket terjesszék ki a b.-vecsei és szomotori valamint a semjéni és lácai panaszolt ügyekre.
32. A belmissiói ügyeket lelkészi értekezletek tegyék tanácskozás tárgyává.
33. Ingó és ingatlan javak kezeléséről szóló szabályrendelet életbeléptetése tárgyában kibocsátandó ívek pontos kitöltésének eszközlése végett bizottsági tagok választottak meg.
34. A szentesi és bacskai missiói egyházak új díjleveleiket adják be.
35. A miskolci felsőleányiskola segélyezésére vonatkozólag esperes intézkedjék.
36. A népiskolai szervezetről szóló szabálytervezetet a tanügyi bizottság vegye bírálat alá.
37. A zsinat által tárgyalandó javaslatok megkészítésével egy bizottság bízott meg.
38. Zitás Bertalan az általa készített egyházi nyomtatványokat az illető bizottsághoz küldje be.
39. Az esperes megerősítette az erdőbényei építési tervet és költségvetést.
40. A k.-helmei egyház jelenti, hogy a földek eladása folyamatban van.
41. A lukai rendkívüli adókiivetés megerősítést nyert.
42. A Kálvin-szövetség felhívása a lelkész értekezleti körök figyelmébe ajánlatott.
43. A tarcali lelkészi földek bérleti szerződése a kerülethez adandó be.
44. A Gecsey Péter 4000 koronás alapító-levele a kerülethez felterjesztendő.
45. A belhivatalnokok díjlevele bélyegmentes.
46. Bogárdi Dánielné kérelme nem teljesíthető.
47. Az ondi egyház iskola építési tervrajzát, költségvetését esperes megerősítheti.
48. Nagy Károly kérelme a Klobusicky-alap kamatainak megtérítésére nézve elutasított.
49. A kiskövesdi egyház 8000 kor. kölcsönügye a kerülethez felterjesztetik.
50. A bereckii egyház tanítói díjlevele jóváhagyott.
51. Besztercey Béláné kérelme nem teljesíthető.
52. A nagyrosványi egyház 500 kor. kölcsönt vehet fel.

53. A t.-harkányi egyház kérvénye az egyetemes adóalapi bizottsághoz terjesztendő fel.
54. A t.-kenézi egyház templomszék felosztási tervezete jóváhagyatott.
55. A bacskai egyház adja be az espereshez költségvetését.
56. A karosi egyház által a lukai egyháznak fizetendő 1200 kor. feltételeit jóváhagytuk.
57. A berzéki lelkészlak felépítése ügyében bizottság küldetett ki.
58. A szerencsi templomépítés ügyében az esperes intézkedjék.
59. A Kálvineumra építési segély gyanánt 1000 kor. utalunk ki az egyházmegye pénztárából.
60. Az egyházkerület adjon építési segélyt a Kálvineumra.
61. A halotti torok meggátlására a lelkészek figyelmét felhívjuk.
62. Az olaszliszka egyház segély iránti kérvényét őszi gyűlésünkre adja be.
63. A prűgyi egyház „egyházfentartási alapról“ szóló alapítvány levele jóváhagyatott.
64. A bereckii egyház kérelme nem teljesíthető.
65. Az ünnepnapok megtartása s az italok kimérésének korlátozása tárgyában beadott indítvány elfogadtatott.
66. A bacskai missziói lelkész jelentése tudomásul vétetett.
67. A bacskai lelkész jelentése az egyházkerülethez beadandó.
68. A szentesi missziói lelkész jelentése tudomásul vétetett.
69. A golopi „Református Ifjúsági Egyesület“ alapszabálya megerősítést nyert.
70. Báró Vay, Sándor, 2000 koronás hagyományát tudomásul vettük.
71. Az ondi egyház a tanítói lak átépítését az iskolával együtt kezdje meg.
72. A tokaji egyház adás-vevési szerződése jóváhagyatott.
73. A nagyrosványi egyház „Énekkar“-ának alapszabályát jóváhagytuk.
74. A nagyrosványi két tanítói díjlevél a kerülethez terjesztendő fel.
75. A vékei egyház tanítói lakás építéséről gondoskodjék.
76. A sóstófalvai építkezés jövő évre halasztható.
77. A gesztelyi tanító ellen eddigi eljárásának ismétlése esetén fegyelmi indítandó.
78. Károlyi János tanító magaviselete jövőben kifogástalan legyen.

Jegyezték :

- Hézsér Emil papi főjegyző 1—17, 62—78.
Dr. Mitrovics Gyula világi főjegyző 46.
Keresztúry József papi aljegyző 47—61.
Dr. Vitányi Miklós világi aljegyző. 79—84.
Janka Károly papi aljegyző 18—45.

Betürendes névmutató.

- Bálint Dezső ifj. 33.
Bálint Berlalan 9.
Bacskai Károly 9.
Bacskai egyház 34, 55.
Beszterczey Béláné 51.
Berzeviczy Endre 4.
Bartha János 34, 57.
Bereczki egyház 31, 50, 51, 64.
Bogárdi Dánielné 46.
Berzéki egyház 19, 57
Bodrogolaszi egyház 18,
Bodrogmezői egyház 18.
Bodrogvécsei egyház 31.
Bodrogszentesi egyház 34, 68.
Bodrogsadányi egyház 26.
Buza László dr. 9.
Czike Ferenc 4.
Csorba Ferenc 5.
Erdőbényei egyház 39.
Esperes 11, 14, 26, 34, 35, 44, 47, 55, 58.
Gecsey Péter 44.
Gecse Lajos 33
Gortvay Aladár 23, 57.
Golopi egyház 69, 70.
Hézsér Emil 11, 37, 57.
Horváth János 11, 29, 33, 37.
Homoki György 29
Igaz József 4
Janka Károly 33, 37
Keresztury József 37.
Karosi egyház 56
Kun Zoltán 28
Királyhelmei egyház 40.

- Kóczán Miklós 11.
 Kovács János 5.
 Kőrössy György 7, 28.
 Kun Miklós 5.
 Kajdi Menyhért 5.
 Kazai Sándor 4.
 Kovács Gábor dr. 8, 11, 23, 29, 37.
 Kiss Miklós 4.
 Kiskövesdi egyház 49.
 Legyesbényei egyház 25, 27.
 Láczaei egyház 31.
 Lelkészi értekezletek 32, 42.
 Lelkészeket 14, 15, 16, 17, 21, 22, 33, 45, 61.
 Lukai egyház 41, 56.
 Lengyel László dr. 23, 37.
 Lábos Béla 4, 9, 10.
 Maklári Papp Miklós 12.
 Mádi egyház 24.
 Mitrovics Gyula dr. 8, 23.
 Miklós Béla 11.
 Nagyrozvági egyház 52, 73, 74
 Nagy Károly 48.
 Novák Lajos 7.
 Olaszliszkai egyház 62.
 Ondi egyház 47, 71.
 Órás Kálmán 4
 Ölbey János 37.
 Prügyi egyház 63.
 Sajókesznyéteni egyház 13.
 Sebeő Gyula 11, 23, 25.
 Sarkadi Antal 5.
 Solymossy Ferenc 7.
 Sütő Kálmán 59, 60,
 Szilágyi Géza 5.
 Szánthó Elek dr. 12
 Szerencsi egyház 18, 58.
 Szomotori egyház 20.
 Sóstófalvai egyház 28, 76.
 Semjéni egyház 31.
 Tokaji egyház 72.

- Tállyai egyház 29, 30.
Tarcali egyház 43.
Taktaharkányi egyház 53.
Taktakenézi egyház 54.
Verebélyi József 5, 66, 67.
Vitányi Miklós dr. 23, 37.
Vékei egyház 75.
Zitás Bertalan 11. 38, 59.
Zombory Gedő 5.